

Programma voor Jaar I: Introductie- en oriëntatiejaar

Zaterdagcursussen

- 01 Introductie
- 02 Geloven in deze tijd
- 03 Samen op zoek naar je spiritualiteit
- 04 Bijbelse verkenningen: Thora en Tenach (OT)
- 05 Bijbel: bron van leven
- 06 Spiritualiteit en spiritueel leven: een verkenning
- 07 Gods nabijheid: symbolen en sacramenten
- 08 Christus en menselijke vragen
- 09 De betekenis van de Kerk
- 10 Gezamenlijke ontmoetingsdag voor alle studenten van de opleiding
- 11 Afsluiting studiejaar

Afsluiting studiejaar

Zaterdag 29 juni 2019

Deze laatste cursusdag sluiten wij af met een gezamenlijke H. Mis en een dinerbuffet.

TOELICHTING BIJ HET PROGRAMMA VOOR JAAR I

1. Introductie

Begeleiding: Prof.Dr. MSc. J. van der Vloet, diaken/directeur
Pater P. Schreur, spiritueel
Gerwin Lux-Zinzen, secretaresse
en de muziek docenten Bart en Bernarda van Kerkvoort-
Meessen

Doel van deze voormiddag is :

- Kennismaken met de structuur van Kairos, de coördinator en de individuele spirituele begeleider
- Een rondleiding in de gebouwen met een korte situering
- Toelichting bij de inhoud van de opleiding en de hoofddoelen ervan
- Toelichting muziekprogramma
- Overlopen van de studiegids
- Gelegenheid tot stellen van vragen

De introductie wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (ochtend)

2. Geloven in deze tijd

Docent: Prof. Dr.MSc. J. van der Vloet, diaken

Doel:

Na deze cursus hebben de cursisten inzicht in:

- De manier waarop de zinvraag in deze tijd wordt gesteld en wat dit voor het geloof als uitdaging betekent
- de eigenheid van het antwoord van het katholieke geloof op de vraag naar de zin van ons bestaan onderzoeken en voor zichzelf formuleren

Inhoud:

1. De zinvraag als kern van menszijn
2. Kroniek van de zinvraag
3. Op zoek naar een criterium van mens-zijn
4. Religie en de zinvraag
5. Het eigene van het christelijke antwoord op de zinvraag

Methode:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Aan de hand van impulsvragen worden de eigen opvattingen omtrent zin en de eigenheid van het christelijk geloof verkend. Dit wordt dan uitgediept door de docent aan de hand van teksten en powerpointpresentatie.

Literatuur:

Als cursustekst wordt gebruikt: het eerste deel van het boek van J. Van der Vloet. *De zingevoer*. Antwoorden op levensvragen, Davidsfonds, Leuven, 1995.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in logboek aan de hand van de volgende vragen:

- Waarom stellen mensen de zinvraag en hoe doen ze dat vandaag? Hoe ervaart U dat?
- Geef bij de 5 types van religieuze ervaring en telkens een eigen voorbeeld.
- Wat is het verschil tussen ervaring en openbaring en wat maakt openbaring moeilijker en gemakkelijker om te geloven?

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 6 april 2019 (ochtend)
Zaterdag 13 april 2019 (ochtend)

3. Spiritualiteit

Docent: ZEH Dr. B. Hegge

Inhoud en doel van de cursus:

Spiritualiteit is het antwoord van de mens op het diepe verlangen in zichzelf naar zelfoverstijging. In christelijk perspectief betekent spiritualiteit ingaan op Gods aanbod tot relatie met Hem in Jezus Christus, door de Heilige Geest.

Spiritualiteit is steeds heel persoonlijk en heel concreet, beïnvloed door en verweven met de individuele levensloop en levensomstandigheden. Deze persoonlijke spiritualiteit wordt ook gevormd door anderen en hun ervaringen en beleefd in verbondenheid met hen. Tevens kan de eigen ervaring en beleving van spiritualiteit anderen helpen om hun eigen weg hierin te vinden.

In de bijeenkomsten reflecteren wij op onze eigen, persoonlijke spiritualiteit en proberen wij onze ervaringen te delen met elkaar. Samen kijken wij naar voorbeelden van beleving van spiritualiteit in de Bijbel en naar de ervaringen van grote persoonlijkheden van christelijke spiritualiteit.

Dit alles met het doel, de eigen weg van onze spiritualiteit duidelijker te zien en erin te kunnen groeien.

Wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (middag)
Zaterdag 1 december 2018 (ochtend)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Zaterdag 26 januari 2019 (ochtend)

Zaterdag 6 april 2019 (middag)

4. Bijbelse verkenningen: Thora en Tenach (OT)

Docent: Drs. R. Gruijters

Doelstelling:

Na afloop van de cursus kan de cursist de ontstaansgeschiedenis van de Hebreeuwse Bijbel of anders gezegd, het Oude Testament, in een historisch-cultureel en religieus-literair kader plaatsen. Op inleidend niveau heeft de cursist kennis van moderne wetenschappelijke benaderingen van de Bijbel.

Beschrijving:

De Bijbel wordt binnen de joodse en christelijke tradities gelezen als een door God geïnspireerde en als een inspirerende en oriënterende verzameling teksten. Tegelijkertijd is de Bijbel in het Jodendom en het christendom niet precies hetzelfde boek. De verzameling van 'heilige' of 'canonieke' teksten, waaraan een lange ontstaansgeschiedenis is voorafgegaan, noemt men in de joodse traditie de Hebreeuwse Bijbel of Tanach. Voor christenen bestaat de Bijbel uit twee delen, het Oude en het Nieuwe Testament. Uiteindelijk is de Bijbel dan ook niet een boek, maar is het samengesteld uit tientallen afzonderlijke boeken en dit blijkt ook uit de betekenis van het woord Bijbel. Immers, het woord 'bijbel' stamt af van het Griekse woord βιβλία biblia (boeken), dat een meervoud is van βιβλίον biblion.

In deze cursus bestuderen we het ontstaan en de inhoud van de Hebreeuwse Bijbel, voor ons beter bekend als het Oude Testament. We maken kennis met de bijbelteksten en de historisch-culturele context waarin zij zijn ontstaan. Ik wil vooral bijzondere aandacht besteden aan de ontstaansgeschiedenis van de eerste vijf boeken van het Oude Testament. Voor het Joodse volk vormen deze vijf boeken, de Thora, de kern van de Hebreeuwse Bijbel, de Tenach. Katholieken gebruiken eerder de term Pentateuch dan Thora. Naast een historische en bijbelkritische benadering, wil ik samen met de cursisten ook bijbelteksten lezen en verduidelijken hoe wij uit de Bijbel kunnen of zelfs zouden moeten lezen. Ik zal tijdens de cursus ook het onderscheid tussen de canonieke en deuterocanonieke boeken duiden.

Verplichte literatuur:

Een Bijbel uitgegeven door de KBS of een NBG Bijbel met deuterocanonieke boeken en/of NBV (NBG/KBS) studiebijbel.

Verplichte literatuur wordt voor of tijdens het college uitgereikt.

Aanbevolen literatuur:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

T. Longman; R.B. Dillard, *Introductie op het Oude Testament*, Heerenveen 2000 (nieuwe uitgave 2003)

G. Rouwhorst (red.), *Met nieuwe ogen, De plaats van de Bijbel en Jodendom in de christelijke liturgie*, Heeswijk-Dinther, 2006; ISBN 109076242771

W. J.C. WEREN & J. FOKKELMAN (ed.), *De Bijbel literair. Opbouw en gedachtegang van de bijbelse geschriften en hun onderlinge relaties*, Meinema, Zoetermeer 2003

Pauselijke Bijbelcommissie, *De interpretatie van de Bijbel in de Kerk, - Kerkelijke Documentatie*, Utrecht, jaargang 22, 1994, nummer 3

Pauselijke Bijbelcommissie, *Het joodse volk en zijn heilige Geschriften in de christelijke Bijbel, - Kerkelijke Documentatie*, Utrecht, jaargang 30, 2002, nummer 9-10

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 20 oktober 2018 (hele dag)

5.NT. Bijbelse verkenningen

Docent: Dr. M. Steegen

Inhoud

De Bijbel reikt verhalen, beelden en metaforen aan om de diepte van het eigen leven en het gemeenschapsleven te (her-)ontdekken. Vanuit de overtuiging dat Gods woord ook nu nog mensen aanspreekt, gaat er een sterke kracht uit van deze verhalen. Maar hoe moeten we deze Bijbelse verhalen 'juist' interpreteren? Hoe overbrug je de historische en culturele kloof met de tekst?

Deze vragen zullen centraal staan tijdens de verschillende cursusmomenten. Na een beknopte algemene inleiding tot de spelregels van 'de hermeneutiek' lezen we enkele verhalen uit het Nieuwe Testament. Telkens opnieuw zal blijken dat de auteurs op een bijzondere manier geloofden in de kracht van hun verhaal.

Literatuur

Verplicht

Willibrordvertaling 1995 of de Nieuwe Bijbelvertaling

Aanbevolen

J. Fokkelman & W. Weren (eds.), *De Bijbel Literair*, Zoetermeer, 2003.

A. Denaux & E. Eynikel, *Internationaal Commentaar op de Bijbel, 2 delen*, Averbode-Kok, 2001.

M. De Jonge, *Johannes. Een praktische bijbelverklaring* (Tekst en Toelichting), Kampen, Kok, 1996.

J.T. Nielsen, *Handelingen I en II. Een praktische bijbelverklaring* (Tekst en Toelichting), Kampen, Kok, 1999.

M. Steegen (ed.), *De Bijbel, echt waar?! Woord van God in mensentaal*, Acco, Leuven, 2012.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

A. Zwiep, *Tussen tekst en lezer. Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek*, 2 delen, VU University Press, Amsterdam, 2012.

Afsluiting

Iedere student sluit de cursus af met een eigen proeve van lezen. Meer toelichting volgt tijdens het eerste cursusmoment.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 30 maart 2019 (ochtend)
Zaterdag 13 april 2019 (middag)
Zaterdag 25 mei 2019 (hele dag)

6. Spiritualiteit en spiritueel leven: een verkenning

Docent: Mgr. Drs. J. Schröder

Doel van de cursus:

De term “Spiritualiteit” wordt veel gebruikt: is er sprake van een mode of gaat het om een uitdaging? Op grond van verschillende bestaande definities pogen we tot een heldere omschrijving te komen.

Inhoud:

Concrete spiritualiteit. Terminologie: vroomheid, mystiek, ascese, e.d. Diverse omschrijvingen uit verschillende perioden. Omschrijvingen van C. Aalders (1969), Herwig Arts (boek: *Kwestie van verlangen*), Kick Bras (boek: *Werken met spiritualiteit*). Waarom is spiritualiteit thans zo populair? Onderscheid tussen spiritualiteit en dogmatiek c.q. moraal. Spiritualiteit als brug tussen leer en leven (cf. Christine Koetsveld, *Schoonheid zo oud en zo nieuw*, Kok, Kampen, 1992). Kenmerken van christelijke spiritualiteit. Op het snijvlak tussen religie en christelijk geloof. Definitief uit KKK 2684. Bronnen en scholen van christelijke spiritualiteit. Spiritualiteit en de ordening van ons leven. Wat is belangrijk om te werken aan persoonlijke spiritualiteit? Spiritualiteit en pastoraat.

Evaluatie:

Ter evaluatie maakt de student een geschreven tekst voor het logboek van 1 à 1,5 pagina getypt; deze bevat heldere en op sommige punten persoonlijke antwoorden als reflexie naar aanleiding van een tijdens het laatste college uitgereikt werkblad.

Literatuur voor verdere studie:

Herwig Arts, *Een kwestie van verlangen – over spiritualiteit*, Davidsfonds, Leuven 2000
Henri Nouwen, *Open uw hart – de weg naar onszelf, de ander en God*, Lannoo, Tiel 1995, 7^e druk

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Joris Schröder, *“Heil en geluk – christelijke spiritualiteit in theorie en praktijk”*, Colomba, Oegstgeest, 2001

Herwig Arts, *‘Wat is een geslaagd leven? – zoektocht naar de kern van alle dingen*, Davidsfonds, Leuven, 2006

Herwig Arts, *God vinden is niet evident – de spirituele zoektocht van Simone Weil en Ruth Burrows*, Davidsfonds, Leuven, 2010

Jos Douma, *Geworteld leven – christelijke spiritualiteit*, Kok, Kampen, 2009

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 1 december 2018 (middag)
Zaterdag 15 december 2018 (ochtend)

7. Gods nabijheid: symbolen en sacramenten

Docent: WEH M. Kessels bacc.

Inhoud:

Symbolen spelen een belangrijke rol in het leven en in het geloof van mensen. De christelijke sacramenten sluiten hierbij aan, overstijgen echter ook de betekenis van alle andere symbolen. In hen wordt Gods nabijheid op unieke wijze medegedeeld en ervaren.

De cursus bespreekt de sacramenten van de Kerk aansluitend bij de concrete leefsituatie van de mensen en hun gevoeligheid voor symbolen in het algemeen. Getracht wordt de specifieke betekenis en waarde van de sacramenten duidelijk te maken.

Literatuur:

Literatuur wordt aangegeven tijdens de cursusedagen.

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 16 maart 2019 (hele dag)
Zaterdag 30 maart 2019 (middag)

8. Christus en menselijke vragen

Docent: Mattias Van der Vloet

Doel:

Deze cursus wil een weg gaan met de menselijke vragen zoals die zich in alle scherpste stellen: wat is de zin van mijn leven, waarom is er lijden en dood, waar komen we vandaan, is deze wereld een toeval of is er een oorsprong?

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Vanuit het geloof in Christus krijgen deze vragen een nieuwe betekenis en worden ze in een zingevend kader geplaatst.

Inhoud:

1. Het bestaan en de zingeving: schepping als relatie.
2. Lijden als schreeuw naar God: de gelovige en het lijden.
3. Dood waar is uw engel? Christenen en de dood: over Chronos en Kairos

Methodes: Aan de hand van teksten, beelden en dialoog worden de thema's schepping, lijden, dood en verrijzenis bekeken en besproken.

Evaluatie:

In de les zelf aan de hand van een reeks korte opdrachten ter verwerking van de leerstof. Het boek wordt als achtergrond gelezen en heropgenomen in de begeleiding. Persoonlijke verwerking in logboek.

Literatuur:

Als achtergrond dient het tweede deel van het boek J. Van der Vloet, *De zingeveer*. Antwoorden op levensvragen, Davidsfonds, Leuven, 1995.

Tijdens de cursus worden daarnaast verschillende artikels en teksten ter beschikking gesteld door de docent.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 26 januari 2019 (middag)
Zaterdag 9 februari 2019 (hele dag)

9. De betekenis van de Kerk

Docent: ZEH Dr. B. Hegge

Doel van de cursus:

Het bevorderen van een gemotiveerd geloofsbesef aangaande het geheel eigen karakter van Christus' Kerk, die tegelijk Gods werk én mensenwerk is. Hierbij gaat het zowel om bewustmaking en verdieping van eigen beleving, als om bespreekbaar maken van het kerkmysterie in de omgang met anderen.

Inhoud:

Ervan uitgaande dat het bestaan van de Kerk niet alleen een historisch feit is maar ook voorwerp van geloof en artikel van de katholieke geloofsbelijdenis, zien wij eerst naar de beschrijvingen en benamingen welke de eerste christen generaties van de Kerk gaven (in het Nieuwe Testament) en ontleden vervolgens de vier adjectieven in het

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

geloofsartikel aangaande de Kerk als “ één, Heilig, Katholiek en Apostolisch”. Tot slot wordt de zending en opbouw van de Kerk besproken. In het geheel zal de visie van het Tweede Vaticaanse Concilie de leidraad zijn.

Methode:

De cursisten beschikken over een samenvatting van elk lesonderdeel, dat besproken wordt en waarin ook citaten en karakteristieke formuleringen zijn opgenomen.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in logboek aan de hand van richtvragen.

Literatuur ter verdere studie:

De geloofsbelijdenis van de Kerk. Katholieke Katechismus voor volwassenen. (ed. J. Ambaum), Turnhout 1986, blz. 253-303

F. Lohfink, *Heeft God de kerk nodig? Over de theologie van het volk van God.* Gent 2001.

Lumen Gentium, Ad Gentes en Gaudium et Spes, in: *Constituties en Decreten van het Tweede Vaticaans Oecumenisch Concilie.* Leusden 1986. blz. 51-110; 313-349; 402-485

Catechismus van de Katholieke Kerk, Kampem 2008. nr. 748-962 (blz. 183-230).

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 13 oktober 2018 (hele dag)

10. Gezamenlijke ontmoetingsdag voor alle studenten van de opleidingen

Deze dag vindt plaats op zaterdag 11 mei 2019 (hele dag). Nadere informatie t.z.t.

11. Afsluiting studiejaar

Zaterdag 29 juni 2019

Deze laatste cursusdag sluiten wij af met een gezamenlijke H. Mis en een dinerbuffet. Nadere informatie t.z.t.

PROGRAMMA VOOR JAAR II: VORMINGSJAAR

Zaterdagcursussen

- 01 Cursus Inleiding in de filosofie
- 02 Instructie gebedsmomenten
- 03 Onze postmoderne cultuur
- 04 Sociale ethiek
- 05 Inleiding kerkgeschiedenis
- 06 Spiritualiteit en gebed
- 07 Inleiding in de moraaltheologie
- 08 Bijbelse verkenningen in het Nieuwe Testament: de evangeliën
- 09 Nieuwe Testament. De brieven van Paulus
- 10 Jezus Christus, Zoon van God en onze Verlosser
- 11 Gezamenlijke dag voor alle studenten van de diverse opleidingen
- 12 Inleiding in de portfolio
- 13 Afsluiting studiejaar

Afsluiting studiejaar

Op zaterdag 29 juni 2019 sluiten wij het studiejaar gezamenlijk af met een H. Mis en een buffet (na de colleges)

TOELICHTING BIJ HET PROGRAMMA VOOR JAAR II

1. Cursus Inleiding in de filosofie

Docent: Dr. Hugo Vanheeswijck

Doel en inhoud van de cursus:

Dit opleidingsonderdeel wil een inleiding zijn in het filosofisch denken, in zijn verschillende probleemgebieden en vraagstellingen. De ontwikkeling van de Westerse rationaliteit en de specifieke plaats van de filosofie daarin staan centraal. Aan de hand van de grote filosofische stromingen uit de geschiedenis wil het een eerste aanzet bieden tot een filosofische reflectie.

Methode:

Hoorcollege aan de hand van cursustekst. Er is mogelijkheid voor het stellen van vragen en discussie.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in een portfolio aan de hand van door de docent aangereikte vragen.

Verplichte literatuur:

De docent stelt de cursisten een cursustekst ter beschikking.

Aanbevolen literatuur en naslagwerken:

- LAURENS TEN KATE (red.), Encyclopedie van de filosofie, van de Oudheid tot vandaag, Uitgeverij Boom, Amsterdam, 2007, ISBN 90 8506 129 8.
- MANUEL CABELLO. Geloven vandaag? Christendom en moderne rede. Stichting De Boog – Uitgeverij Betsaida 's-Hertogenbosch, 2017 ISBN 978-90-6527-064-5
- HANS JOACHIM STÖRIG, Geschiedenis van de filosofie, Uitgeverij Spectrum, Utrecht, 2000, ISBN 90 274 70731.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 3 november 2018 (hele dag)
Zaterdag 15 december 2018 (ochtend)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

2. Instructie gebedsmomenten

Docent: Dr. B. Hegge, pr.

Doel van de cursus:

De deelnemers praktische hulp bieden bij het indelen en het voorbereiden van voor te lezen teksten.

De cursisten leren de verhouding kennen tussen tekstopmaak op blad en het uitspreken van de tekst. Praktische hulp bieden bij het spreken in een kerkruimte, waar een geluidsinstallatie gebruikt wordt.

Inhoud:

Voor- en nadelen van een bladopmaak worden besproken.

Zij kunnen diverse *soorten* tekst (genres) herkennen en deze op passende wijze op papier zetten. (Voorbeeld: de lay-out van een brief van Paulus in de Bijbel verschilt van de lay-out in het lectionarium, of: welke aanwijzingen ontleen ik aan de lay-out van een psalm wanneer ik die met gelovigen samen bidt?).

Hoe deel ik de tekst van een gebed op papier in, zodat het ook bij het uitspreken ervan als gebed herkenbaar is?

Instructie zal plaatsvinden aan de hand van voorbeelden, en verwerking middels opdrachten.

Literatuur:

Deze wordt ter plaatse aangeboden:

Aanbevolen literatuur tot verdere vorming: in overleg met de deelnemers.

Cursus/instructie wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (ochtend)

3. Christen zijn in een postmoderne cultuur (antropologie van de religie)

Docent: Dr. H. Vanheeswijck

Doel van de cursus:

Uitgangspunt is de vraag naar het eigene van de postmoderne cultuur en de mogelijkheden en weerstanden voor evangelisering.

Inhoud:

Om die vraag te beantwoorden wordt er ingegaan op de geschiedenis van de antropologie van de religie. Tegen die achtergrond wordt dan een antwoord gegeven

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

op de fundamentele uitdaging: hoe christen, katholiek, te zijn/worden in een multiculturele en postmoderne samenleving?

Methode:

Hoorcollege aan de hand van cursustekst. Er is mogelijkheid voor het stellen van vragen en discussie.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in een portfolio aan de hand van door de docent aangereikte vragen.

Literatuur die wordt aanbevolen tot verdere persoonlijke verdieping:

Joseph Ratzinger/Benedictus XVI: Geloof, waarheid en tolerantie Het christendom en de wereldgodsdiensten

Guido Vanheeswijck: Voorbij het onbehagen

Antoon Vergote: De Heer je God liefhebben

Valeer Neckebrouck: Gij alleen de Allerhoogste

Valeer Neckebrouck: Wie is katholiek? Op zoek naar de katholieke identiteit

Nicolas Diat, Kardinaal Robert Sarah: De kracht van de stilte. Tegen de dictatuur van het lawaai. Betsaida/De boog 2017

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 23 februari 2019 (hele dag)
Zaterdag 16 maart 2019 (ochtend)

4. Sociale ethiek

Docent: Prof.Dr. E. Kimman S.J.

Doel en inhoud van de cursus:

In het ochtendgedeelte wordt uiteengezet wat met sociale rechtvaardigheid wordt bedoeld. Het middagedeelte is gewijd aan een bespreking van de Bijbelsdogmatische principes van de sociale leer van de Kerk. Tenslotte wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de sociale leer van de Kerk vanaf Rerum Novarum (1891) tot en met Laudato Si (2015).

Evaluatie:

Een mondeling gesprek.

Literatuur:

In overleg met de docent.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 26 januari 2019 (hele dag)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

5. Inleiding kerkgeschiedenis

Docent: Dr. R.M. de La Haye, diaken

Doel van de cursus:

De student vertrouwd maken met de hoofdlijnen uit twintig eeuwen geschiedenis van kerk, christendom en theologie, en ze enig inzicht te geven in de historische dynamiek die de traditie van de Kerk heeft doorgemaakt.

Inhoud:

Rond enkele scharniermomenten in de kerkgeschiedenis worden globale ontwikkelingen uit twintig eeuwen kerkgeschiedenis geschetst. Daarbij is er zowel aandacht voor ontwikkelingen in de structuur en de leiding van de Kerk als voor aspecten van geloofsbeleving en -verwoording in liturgie, vroomheid, theologie, kloosterleven, diaconie en volksdevotie.

Methode:

De docent presenteert de grote lijnen van twintig eeuwen kerkgeschiedenis.

Evaluatie:

Aan het einde van de cursus zullen de cursisten enkele richtvragen gegeven worden, die in het logboek uitgewerkt worden.

Lesmateriaal:

De docent reikt een reader aan.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (middag)
Zaterdag 29 september 2018 (middag)

6. Spiritualiteit en gebed

Docent: Eerw. Zuster Sara Böhmer

Jaar II van de opleiding is het “vormingsjaar”, maar iedereen is op een bepaalde wijze al gevormd. Daarover willen we met elkaar in gesprek gaan: wat is de spiritualiteit van.... De docent zal foto's, teksten en impulsen aanreiken, om het onderlinge gesprek en de uitwisseling te bevorderen. Centraal staat het delen van eigen ervaringen en belevingen.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

De spiritualiteit wordt gegeven op: Zaterdag 1 december 2018 (middag)
Zaterdag 15 december 2018 (middag)
Zaterdag 30 maart 2019 (ochtend)

7. Algemene inleiding op de moraaltheologie

Docent: Dr. H.C. Flohr, pr.

Doel en inhoud van de cursus:

De mens is tot geluk geroepen. Als kinderen van God in Christus mogen we ontdekken langs welke weg dit geluk te vinden is. Onderzocht zal worden wat de rol is van onze vrijheid, van ons geweten, van de wet van God, van de Kerk. Ook wordt aandacht besteed aan de genade en de werking van de Heilige Geest in ons moreel leven.

Methode:

Hoorcollege met mogelijkheid tot het stellen van vragen.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in logboek aan de hand van richtvragen.

Literatuur:

Encycliek *Veritatis Splendor* (1993)

Katechismus van de Katholieke Kerk, Licap- SRKK-LEV, 1995, deel III

Katholieke Catechismus voor volwassenen, deel II, *Leven vanuit het geloof. Leidraad voor het toegepaste christen-zijn*, Averbode-Gooi & Sticht, 1997

S. Pinckaers, *De Bronnen van de Christelijke Moraal*, Columba, 1997

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 6 april 2019 (hele dag)

8. Bijbelse verkenningen in het Nieuwe Testament: de evangeliën

Docent: Mevr. L. Overbeeke

Inhoud:

We gaan met elkaar onderweg om te lezen hoe God zijn verbond met ons sluit in de persoon van Jezus Christus. En om al lezend te ontdekken hoe dit verbond zijn wortels heeft in het Oude Testament.

We doen dit in drie bijeenkomsten, waarbij we in de eerste bijeenkomst meegenomen worden in de woestijn, in Lucas 4. Vanuit die woestijnervaring kijken we terug naar het begin van het Lucasevangelie, naar Lucas 1 en 2, naar de geboorteaankondiging

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

van Johannes en Jezus, en reizen we mee op de weg die van hieruit afgelegd wordt naar Jeruzalem.

Omdat het Johannesevangelie een heel eigen stijl kent, staan we in de laatste bijeenkomst stil bij de tekst over de tempelreiniging in Johannes 2.

Literatuur

Verplicht

Vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG 1951)

Aanbevolen

Joop Smit, Het verhaal van Lucas, Sleutelpassages uit zijn evangelie, Zoetermeer 2009

Marius van Leeuwen, Van horen zeggen, Geschiedenis en uitleg van de bijbel, 2004

J. Fokkelman, W.Weren (ed), De Bijbel Literair, Zoetermeer 2003

Afsluiting

Iedere student sluit de cursus van elk jaar af met een eigen proeve van lezen.

Een handreiking en de uitleg daarvan krijg je tijdens één van de bijeenkomsten. De opdracht zal door de docente zelf beoordeeld worden.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 september 2018 (ochtend)

Zaterdag 13 oktober 2018 (hele dag)

9. Nieuwe Testament. De brieven van Paulus

Docent: Drs.Lic. M.F.P.J. Heemels, pr.

Doel en inhoud van de cursus:

Paulus schreef zijn brieven met het oog op bepaalde conflictsituaties, waarin meningen botsten. Toch zijn zijn brieven meer dan conflictbeheersing. In zijn brieven komt ook Paulus' verkondiging van Jezus Christus tot uitdrukking. Om die reden is men ze in de Kerk blijven lezen en zijn ze in de H. Schrift opgenomen. Aan de hand van de teksten zullen we nagaan welke de centrale thema's van Paulus' theologie zijn en hoe deze in zijn brieven tot uitdrukking komen.

Evaluatie:

Door middel van een schriftelijk examen.

Achtergrondliteratuur:

Hoet, H., *De Weg van Paulus, Leven en brieven van de Apostel der volkeren*. Tiel: Lannoo 2008

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Bruggen, van, J., *Paulus. Pionier voor de Messias van Israël*. Kampen: Kok 2003

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 juni 2019 (hele dag)

10. Jezus Christus, Zoon van God en onze Verlosser

Docent: Mgr. Dr. H. Schnackers

Doel van de cursus:

Systematische verdieping van het geloof in Jezus, als Zoon van God en onze Verlosser.

Inhoud:

Achtereenvolgens worden de Bijbelse teksten gezien en geïnterpreteerd. De uitleg van de concilies wordt behandeld. Tenslotte wordt ingegaan op een hedendaagse reflectie.

Methode:

De lesstof wordt in hoorcollege behandeld, aan de hand van een boek waarover de cursisten beschikken. In samenspraak worden moeilijke kwesties verhelderd.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in logboek aan de hand van richtvragen.

Literatuur:

De Geloofsbelijdenis van de Kerk. Katholieke katechismus voor volwassenen, 1986, 143-165; 182-215.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 20 oktober 2018 (hele dag)
Zaterdag 1 december 2018 (ochtend)

11. Gezamenlijke dag voor alle studenten van de diverse opleidingen

Deze dag wordt gehouden op **zaterdag 11 mei 2019** (hele dag). Nadere informatie volgt.

12. Inleiding in de portfolio

Docent/portfoliobegeleider: Dhr. J. Marx

Er wordt uitleg gegeven over “wat is een portfolio” en “hoe een portfolio te maken”.

Wordt gegeven op:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Zaterdag 20 oktober 2018, in de pauze van 13.15 – 13.45 uur

13. Afsluiting

Op **zaterdag 29 juni 2019** sluiten wij het studiejaar gezamenlijk af met een H. Mis en een buffet (na de colleges).

PROGRAMMA VOOR JAAR III: PASTORAAL JAAR (JAAR III P)

- 01 Pastoraalsociologie
- 02 Spiritualiteit
- 03 Groepsdynamica/Groepsdynamica en vergadertechnieken
- 04 Groepssupervisie
- 05 Pastoraaltheologie
- 06 Media in catechese en pastoraal
- 07 Klinische pastoraal
- 08 Individueel pastoraal gesprek
- 09 Pastoraat lijdende mens
- 10 Liturgie
- 11 Algemeen sociaal pastoraat
- 12 Pastoraal psychologie
- 13 Gezamenlijke dag voor de studenten van de diverse opleidingen
- 14 Franciscusgroepen
- 15 Slotdag

Afsluiting

Op **zaterdag 29 juni 2019** sluiten wij het studiejaar af met een H. Mis en een buffet (na de colleges, vanaf 17.00 uur).

TOELICHTING BIJ HET PROGRAMMA VOOR JAAR III, PASTORALE VARIANT

1. Pastoraalsociologie

Docent: Drs. H. Vossen

Doel van de cursus:

Inzicht geven in en aandacht vragen voor het gegeven, dat de sociale situatie van mensen van invloed is bij de pastorale benadering. Kijken door de pastorale bril, maar wel naar de juiste persoonlijke en sociale situatie van mensen.

Inhoud:

Kort inzicht geven in wat sociologie is en wat die wetenschap beoogt.

We gaan kijken hoe we de realiteiten waarin mensen leven, (gezin, leefeenheid, arbeid, vrije tijd etc.) kunnen plaatsen en beoordelen. We kijken vanuit een pastoraal-sociologisch standpunt naar deze werkelijkheden. In dit kijken komt uiteraard de functionalisering en fragmentarisering van onze samenleving komt aan de orde.

Zo hopen we te ontdekken dat in die verschillende leefsectoren en functies zich een eigen waarden- en normenpatroon ontwikkelt. Een veelvormige samenleving met "veelvormigheid" in de mens zelf. Ook de kerk kan gezien worden als een functie, als een sector... met haar waarden- en normenpatroon.

Het pastorale werk zal steeds in dialoog staan met die veelvormige werkelijkheid.

We zullen m.n. leren hoe we een sociale kaart kunnen samenstellen, maar ook hoe we deze kunnen gebruiken en beoordelen.

Methode:

Korte inleidingen aan de hand van uitgereikte stencils. Daarna groepsgesprek.

Cursisten krijgen een model aangereikt voor het beschrijven en waarnemen van hun eigen woon- en leefomgeving.

Evaluatie:

Een kijk en werkopdracht.

Tevens: Wat hebben jullie meegenomen uit de lessen? Dit houdt in een terugblik en reflectie op en verwerking van de stof die aangereikt is.

Literatuur:

Een reader met enkele artikelen over (pastoraal)sociologie, en hoe je een sociale kaart kunt maken en beoordelen.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (hele dag)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

2. Spiritualiteit

Docent: Zuster Marie Anne Voermans

Doelstelling:

In groepjes wordt samen gesproken en gedeeld rond de beleving van het catechist zijn ten dienst van de kerkgemeenschap.

Methode: Groepjes op Zaterdag, 2 x 3 uur en 1 x 1 uur.

Thema:

Alternerend: de catechist aan het werk in dienst van de kerkgemeenschap en de sacramenten: beleving als catechist van het sacramentele leven van de kerk.

De spiritualiteit vindt plaats op: Zaterdag 29 september 2018 (ochtend)

Zaterdag 1 december 2018 (middag)

Zaterdag 9 februari 2019 (ochtend)

3. Groepsdynamica/groepsdynamica en vergadertechnieken (atelier)

Docent: Prof.Dr.MSc. J. Van der Vloet, diaken

Doel en inhoud van de cursus:

Het leren omgaan en onderscheiden van leiderschap, leiderschapsfuncties en leiderschapsstijl. Besluitvorming, cyclische planning. Planmatig werken en methodische aanpak.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in logboek aan de hand van volgende richtvragen.

1.Hoe functioneer jij in groep op de roos van Leary?

2.Observereer eens een vergadering vanuit het perspectief van de roos van Leary. Welke posities zijn er en hoe kun je daarmee omgaan? Leer je iets uit het onderscheid complementair/symmetrisch handelen?

3.Vertrek vanuit een bestaand conflict en leg daar eens de theorie van Thomas – Kilman op. Wat leer je?

4.Wat leert je het kwadrant van Ofmann over je kernkwaliteiten/valkuilen/allergieën/uitdagingen? Helpt het je om een beter beeld van jezelf en anderen te krijgen?

Literatuur:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Er wordt een cursustekst verstrekt (na de colleges).

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 juni 2019 (hele dag)

4. Groepssupervisie

Door: Groepssupervisors, voor Jaar III: Drs. J.N. van Druten, diaken

Leerdoel:

Kennis maken met supervisie.

Betere zelfsturing van de deelnemer op basis van reflectie-vaardigheid en het stellen van de juiste vragen aan zichzelf.

Niet het oplossen van problemen staat centraal maar bewustwording van keuzes en het op elkaar afstemmen van denken, voelen, handelen en willen.

Idealiter gaat het om lange termijn veranderingen in het als vrijwilliger functioneren van de supervisant.

Inhoud:

In een leertraject van drie bijeenkomsten (drie dagdelen) gaan wij methodisch in op de persoonlijke leervragen die cursisten opdoen tijdens hun taak als vrijwilliger. Het betreft het functioneren als vrijwilliger in of voor de kerk, waarin het belang van cliënten of pastoraal centraal staat.

Door stelselmatig te reflecteren op de eigen werkstijl kan er een directe koppeling ontstaan tussen werken en leren.

Reflectie is te omschrijven als terugkijken, overdenken, zoeken naar betekenis, lering trekken en vooruitzien.

De cursisten maken voorafgaand aan de eerste bijeenkomst op zaterdag 12 januari 2019 een verslag, waarin zij een werksituatie beschrijven die hen heeft geraakt, gefrustreerd, ontgoocheld of voldoening heeft gegeven, enz.

Geef hierbij specifiek aandacht aan het eigen denken, handelen en voelen.

Probeer om naar aanleiding van deze werksituatie een zo concreet mogelijke leervraag te stellen.

Een A4 is voldoende met een korte beschrijving van de situatie, het eigen denken, enz en de leervraag. Tijdens de bijeenkomst zullen wij deze gaan verslagen behandelen.

Voor een goede behandeling is het van belang dat u dit verslag een week van tevoren instuurt naar mij en naar elkaar.

Na de bijeenkomst dienen de cursisten een reflectieverslag te schrijven.

De leervraag moet u dan aan de orde stellen en vragen als wat kwam aan bod en hoe moet ik verder?

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Vervolgens beschrijft u na dit reflectieverslag een 2de casus of werksituatie zoals boven al eerder omschreven, ter bespreking in de 2de bijeenkomst van 9 februari 2019. Zo gaan wij verder tot en met de 3de bijeenkomst op 6 april 2019.

Literatuur:

Nel Jagt, Toos Rombout, Noelle Leufkens; Supervisie: praktisch gezien, kritisch bekeken.

Bohn Stafleu van Loghum, Houten 2006. ISBN 90 313 4727 2.

(U hoeft dit boek niet aan te schaffen. De inhoud vormt het theoretische fundament van onze bijeenkomsten.)

De groepssupervisie wordt gegeven op: Zaterdag 12 januari 2019 (ochtend)
Zaterdag 9 februari 2019 (middag)
Zaterdag 6 april 2019 (ochtend)

5. Pastoraaltheologie

Docent: EP H. Erinkveld C.ss.R.

Doel en inhoud van de cursus

Pastoraaltheologie is een reflectie over ons menselijk samenleven in al zijn aspecten vanuit de inzichten die ons vanuit de met name bijbelse theologie worden aangereikt. Kerkelijke pastoraal-theologische documenten komen daarbij ter sprake, maar ook de concrete werkelijkheid zoals die in de kerk, in parochies en in het menselijk leven van alledag beleefd en ervaren wordt.

Het gaat erom hoe je vandaag de dag christen, en vooral pastor kunt zijn naar het voorbeeld van Jezus Christus en hoe in de loop van de (kerk)geschiedenis grote mannen en vrouwen daaraan vorm hebben gegeven en voor ons inspiratiebronnen kunnen zijn.

Literatuur:

Literatuur zal tijdens de colleges worden aangereikt en geadviseerd.

Evaluatie:

Persoonlijk leerrapport in logboek.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 13 oktober 2018 (hele dag)
Zaterdag 15 december 2018 (ochtend)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

6. Media in catechese en pastoraal

Docent: Prof. Dr. S. de Bleeckere

Doel van de workshop:

De studenten verweven een constructieve kijk op de eigen dynamiek van de hedendaagse media van het bewegende beeld. Zij kunnen vanuit een zowel kritische als positieve attitude het hedendaagse medium van het bewegende beeld didactisch aanwenden. Zij kunnen een bepaald filmfragment kiezen en integreren in een leerproces op basis van een inzicht in de religiositeit van het beeld, geënt op de scheppingstheologie, het trinitaire denken en de spiritualiteit van het licht. Zij kunnen een mediagesprek leiden in het kader van een catechetische en/of pastorale context .

Inhoud en methode:

De geschreven documenten bij de workshop zijn: het eerste hoofdstuk uit het boek “Het Licht van de Schepping” (S. de Bleeckere) en “Gedachtenis. Over zinmo(nu)menten”. (S. De Bleeckere).

De workshop verloopt aan de hand van mediagesprekken rond een PWP-presentatie en filmfragmenten uit:

- Titanic (1997) van James Cameron.
- En waar de sterre bleef stillestaan (2010) van Gust Van den Berghe.
- Des hommes et des dieux (2010) van Xavier Beauvais.

Tijdens het mediagesprek leren de studenten te werken met het door de docent ontwikkelde analysemethode ‘De trap van de cinematografie’.

Evaluatie:

Na de sessie wordt er een opdracht meegegeven die de cursisten schriftelijk uitvoeren en aan de docent bezorgen.

Daarnaast is er ook een element procesevaluatie op basis van de actieve inbreng tijdens de workshop.

Literatuur voor verdere vorming:

M. Barnard, G. van de Haar (red.), De Bijbel Cultureel. De Bijbel in de kunsten van de twintigste eeuw. Beeldende kunst, film, theater, klassieke muziek, popmuziek, literatuur. Zoetermeer, Meinema/Kapellen, Pelckmans, 2009, 2010. Sylvain De Bleeckere is de redacteur en auteur van het genre film.

S. De Bleeckere, Levensbeschouwing democratisch belicht, Kalmhout, Pelckmans, 2015, vooral deel 3 (De Lichtaard)

S. De Bleeckere, Gedachtenis. Over zinmo(nu)menten. Hasselt, Men(S)tis, 2012.

De workshop wordt gegeven op: Zaterdag 13 april 2019 (hele dag)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

7. Klinische pastoraal

Docent: EPP. Schreur O.S.Cam.

Doel van de cursus:

Cursisten zijn in staat in te voelen en te verstaan wat (ernstig) ziek- zijn bij mensen kan oproepen aan gedachten, gevoelens en reacties. Ze hebben kennis van het proces van verliesverwerking (E.Kuebler-Ross e.a.), dat mensen meemaken als ze geconfronteerd worden met een blijvende handicap, ongeneeslijk ziekte of naderende dood. Ze weten zo te luisteren en te communiceren, dat zieken en hun nabestaanden bij hen 'op verhaal kunnen komen' en desgewenst kunnen delen wat hen bezig houdt. Ze begrijpen wat ziekte en verliesverwerking kan te weeg brengen in het geloven van mensen en weten om te gaan met gevoelens van teleurstelling, opstandigheid, verbittering en onmacht. Ze hebben kennis van de manier waarop de Bijbel omgaat met de lijdende mens. Ze weten welke kansen en beperkingen er gelden voor het bidden met zieken/stervenden en welke eisen een goede samenwerking met andere (professionele) hulpverleners stelt.

Inhoud:

De lesstof wordt behandeld in de vorm van college, bespreking van de aanbevolen lectuur en concrete casussen, ingebracht door de docent en de cursisten. Voorts wordt er gereflecteerd over wat er nodig is om te werken aan een goede attitude en een gezonde spiritualiteit.

Evaluatie:

Welke soorten lijden kunt U onderscheiden? Welke betekenis hebben de verschillende soorten lijden in uw eigen leven? Een derde vraag wordt tijdens de cursus nog opgegeven.

Literatuur:

De literatuur zal tijdig aan de cursisten worden toegezonden in de vorm van enkele artikelen. Tevens worden enkele boektitels ter lezing aanbevolen voor verdere vorming.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 26 januari 2019 (hele dag)
Zaterdag 23 februari 2019 (hele dag)

8. Individuele pastoraal gesprek (atelier)

Docent: EH Drs. H. Van Druten

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Doel en inhoud van het atelier:

De omschrijving volgt in het de loop van het studiejaar.

Evaluatie:

Het atelier wordt gegeven op: Zaterdag 25 mei 2019 (hele dag)

9. Pastoraat voor de lijdende en hulpbehoevende mens

Docent: Mattias van der Vloet

Doel en inhoud van de cursus (vakbeschrijving):

In dit vak exploreren we de uitdagingen van het pastoraal begeleiden van mensen in situaties van lijden. We staan stil bij de houding en de gespreksvaardigheden die noodzakelijk zijn voor pastoraal handelen en verkennen de spirituele onderstroom van het pastoraat.

In het eerste deel van het vak analyseren we twee getuigenissen van mensen die "positief" met hun lijden proberen om te gaan en zoeken we naar wat hen veerkrachtig maakt. Van daaruit duiken we het evangelie in en ontdekken we wat Jezus wil betekenen voor de mensen die hij ontmoet. We lezen het verhaal van Betzata en destilleren hieruit de kerncomponenten van Jezus zijn pastoraal handelen.

In het twee deel van dit vak wordt er dieper ingegaan op de pastorale houding en gesprekstechnieken die voortvloeien uit onze eerdere analyse. We brengen de inzichten uit de begeleiding en de coaching in gesprek met onze pastorale insteek en oefenen onszelf in het voeren van een hulpverlenend gesprek.

Evaluatie/verwerkingsopdracht:

1. in de lessen hebben we heel wat aandacht besteed aan het element "contact maken", waarbij het belangrijk is "eerst te volgen en dan pas te sturen". Reflecteer kort op de manier waarop jij zelf contact maakt in een gesprek of een pastorale situatie. Welke vaardigheden zet jij hierbij in? Waar let jij op?

2. Als je terugdenkt aan pastorale gesprekken (maar ook gesprekken buiten de pastorale praktijk), waar vraag jij dan vooral naar in een gesprek? in welke richting stuur jij een gesprek meestal? Ga jij vooral naar de "wat" of de "hoe", of ben jij iemand die liefst naar de "waarom" vraag gaat. Wat is met andere woorden jou "gespreksrichtingsvoorkeur" (wat vind jij belangrijk dat er in een gesprek verwoord kan worden?).

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

3. In les bespraken we hoe belangrijk het voor de mens is om het gevoel te hebben dat hij/zij “het stuur van het eigen leven in handen heeft”. Heb jij zelf het gevoel dat dit het geval is voor jouw leven? Wat betekent het voor jou persoonlijk om het stuur van je eigen leven in handen te nemen?

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 3 november 2018 (middag)
Zaterdag 1 december 2018 (ochtend)

10. Inleiding liturgie

Docent: E. Smeets

Doel van de cursus:

Opbouw van de belangrijkste liturgische diensten.

Inhoud van de cursus:

De les bestaat uit 6 lessen waarin de kernstof wordt behandeld: Liturgie als sacramentele viering in symbolen en riten.

Evaluatie:

Uitwerking van een gebedsdienst.

Literatuur:

J. Lamberts: Hoogtepunt en Bron (inleiding tot de liturgie) U.T.P. studie uitgave Averbode, ISBN 90.252.9366.2.

Modellen voor woordvieringen, gebedsvieringen en communievieringen, NRL (niet meer verkrijgbaar; eventueel uit te lenen, b.v. via bibliotheek Groot-Seminarie Rolduc)
Directorium voor de eucharistieviering met kinderen, NRL (via Carolushuis Bisdom Roermond te verkrijgen).

Aanbevolen literatuur tot verdere vorming

Verdere uitgaven van de N.R.L.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 september 2018 (middag)
Zaterdag 3 november 2018 (ochtend)

11. Algemeen sociaal pastoraat

Waarin aandacht voor o.a. woonwagenvoorziening, opvang van dak- en thuislozen en andere vormen van categoriaal pastoraat.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Docent: Drs. H. Vossen, stafmedewerker Dienst Kerk en Samenleving; mogelijk aangevuld met een gastdocent

Doel van de cursus:

De rooms katholieke kerk heeft het bevorderen van de **menselijke waardigheid** steeds als een van haar kerntaken gezien. Dit komt o.a. tot uiting in aantal sociale encyclieken. Bij het behartigen van deze menselijke waardigheid in parochies/onze eigen leefomgeving, is het belangrijk om goed te kijken naar welke sociaal maatschappelijke ontwikkelingen in onze maatschappij plaatsvinden. En hoe zich dat verhoudt tot onze eigen leef- en woonomgeving.

We proberen naar de samenleving te kijken vanuit de ogen van de 'zwakgemaakte' medemens.

Aan de hand van actuele thema's gaan we ook kijken hoe parochies zich verhouden tot deze maatschappelijke en sociale problemen.

Inhoud:

Vanuit de reader; 'Algemeen Sociaal Pastoraat', waarin enkele teksten uit sociale encyclieken zijn opgenomen, wordt een pastoraal - inhoudelijke onderbouwing aangereikt.

Verder zullen we aan de hand van concrete praktijkvoorbeelden laten zien hoe deze vorm van 'sociaal pastoraat/aandachtspastoraat' vorm en inhoud krijgt en de waardigheid van de mens zo centraal mag staan.

Methode:

Op deze studiedag zullen we luisteren naar verhalen vanuit de praktijk. Vervolgens is er een groeps gesprek, waarbij de cursisten hun ervaringen, visie en vragen inbrengen en waarop de docenten reageren. Indien mogelijk zullen we diaconaal project ter plekke gaan bezoeken.

Evaluatie:

Wat hebben jullie meegenomen uit de lessen? Een terugblik en reflectie op en verwerking van de stof die aangereikt is.

Literatuur:

Een reader: 'Algemeen sociaal pastoraat'. Wordt uitgereikt.

Het tijdschrift 'Diakonie & Parochie', te bestellen bij SRKK, postbus 13049, 3507 LA Utrecht, tel. 030 2326909, e-mail: bestel@rkk.nl. Diakonie & Parochie verschijnt vier keer per jaar en kost € 11,35 p.jr.

Deze studiedag vindt plaats op: Zaterdag 30 maart 2019 (hele dag)

12. Pastoraalpsychologie

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Docent: Dr.MSc. J. Van der Vloet

Doel van de cursus:

Inzicht krijgen in het vakgebied van de godsdienst en pastorale psychologie, de thema's die daarbinnen bestudeerd worden en de wijze waarop de in dit gebied ontwikkelde inzichten van waarde zijn voor het pastoraal handelen.

Telkens zal de theorie verbonden worden met de praktijk en het levensverhaal van de cursisten.

Evaluatie:

Aan de hand van volgende vragen:

Welke elementen uit de cursus zijn u bijzonder bijgebleven en waarom? Hoe ervaart U de band tussen psychologie en pastoraal? Kunt u daar een voorbeeld van geven uit de eigen praktijk?

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 20 oktober 2018 (hele dag)

13. Gezamenlijke dag voor alle studenten van de diverse opleidingen.

Deze dag vindt plaats op zaterdag 11 mei 2019 (hele dag). Nadere informatie volgt.

14. Franciscusgroepen

Docent: Drs. H. Vossen

Doel van de cursus:

Informatie over diaconale groepen en m.n. Paus Franciscusgroepen als stimulator voor het parochiële leven in Limburg

Inhoud:

Tijdens deze bijeenkomst kijken we m.n. naar nieuwe bewegingen en diaconale initiatieven die van betekenis kunnen zijn om mensen lokaal te raken/inspireren.

Verkennen de mogelijkheden en onmogelijkheden. Welke initiatieven in ons bisdom zijn. wat je hiervan kunt en mag verwachten. Hoe je een groep opzet en waar je dan rekening mee moet houden.

Methode:

Werkcollege

Samen kijken naar wat in onze eigen pastorale omgeving mogelijk is.

Evaluatie:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Kort verslag over wat je meegenomen hebt over deze les

Literatuur:

Werkmateriaal wordt ter plekke aangereikt.

Cursus wordt gegeven: Zaterdag 16 maart 2019 (middag)

15. Slotdag

Op **zaterdag 29 juni 2019** sluiten wij het studiejaar af met een H. Mis en een buffet (na de colleges, vanaf 17.00 uur).

PROGRAMMA-OVERZICHT VOOR JAAR III: CATECHETISCHE VARIANT (JAAR III C)

- 01 Pastoraalsociologie
- 02 Spiritualiteit
- 03 Groepssupervisie
- 04 Pastoraaltheologie
- 05 Groepsdynamica/Groepsdynamica en vergadertechnieken
- 06 Media in catechese en pastoraal
- 07 Sacramentencatechese (doop)
- 08 Sacramentencatechese (eerste communie/eucharistie)
- 09 Sacramentencatechese (vormsel)
- 10 Volwassencatechese
- 11 Didactiek
- 12 Inleiding godsdienstpedagogie
- 13 Inleiding parochiecatechese
- 14 Gezamenlijke dag voor de studenten van de diverse opleidingen
- 15 Het Licht op ons pad
- 16 Franciscusgroepen
- 17 Afsluiting studiejaar

Afsluiting studiejaar

Zaterdag 29 juni 2019: deze laatste cursusdag sluiten wij af met een gezamenlijke H. Mis en een buffet (na de colleges).

TOELICHTING BIJ HET PROGRAMMA VOOR JAAR III, CATECHETISCHE VARIANT (JAAR III C)

1. Pastoraalsociologie

Docent: Drs. H. Vossen

Doel van de cursus:

Inzicht geven in en aandacht vragen voor het gegeven, dat de sociale situatie van mensen van invloed is bij de pastorale benadering. Kijken door de pastorale bril, maar wel naar de juiste persoonlijke en sociale situatie van mensen.

Inhoud:

Kort inzicht geven in wat sociologie is en wat die wetenschap beoogt.

We gaan kijken hoe we de realiteiten waarin mensen leven, (gezin, leefeenheid, arbeid, vrije tijd etc.) kunnen plaatsen en beoordelen. We kijken vanuit een pastoraal-sociologisch standpunt naar deze werkelijkheden. In dit kijken komt uiteraard de functionalisering en fragmentarisering van onze samenleving komt aan de orde.

Zo hopen we te ontdekken dat in die verschillende leefsectoren en functies zich een eigen waarden- en normenpatroon ontwikkelt. Een veelvormige samenleving met "veelvormigheid" in de mens zelf. Ook de kerk kan gezien worden als een functie, als een sector... met haar waarden- en normenpatroon.

Het pastorale werk zal steeds in dialoog staan met die veelvormige werkelijkheid.

We zullen m.n. leren hoe we een sociale kaart kunnen samenstellen, maar ook hoe we deze kunnen gebruiken en beoordelen.

Methode:

Korte inleidingen aan de hand van uitgereikte stencils. Daarna groepsgesprek.

Cursisten krijgen een model aangereikt voor het beschrijven en waarnemen van hun eigen woon- en leefomgeving.

Evaluatie:

Kijk- en werkopdracht maken.

Wat hebben jullie meegenomen uit de lessen. Terugblik en reflectie op en verwerking van de stof die aangereikt is.

Literatuur:

Een reader met enkele artikelen over (pastoraal)sociologie, en hoe je een sociale kaart kunt maken en beoordelen.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (hele dag)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

2. Spiritualiteit

Docent: Zuster Marie Anne Voermans

Doelstelling:

In groepjes wordt samen gesproken en gedeeld rond de beleving van het catechist zijn ten dienst van de kerkgemeenschap.

Methode: Groepjes op Zaterdag, 2 x 3 uur en 1 x 1 uur.

Thema:

Alternerend: de catechist aan het werk in dienst van de kerkgemeenschap en de sacramenten: beleving als catechist van het sacramentele leven van de kerk.

De spiritualiteit vindt plaats op: Zaterdag 29 september 2018 (ochtend)
Zaterdag 1 december 2018 (middag)
Zaterdag 9 februari 2019 (ochtend)

3. Groepssupervisie

Door: Groepssupervisoren, voor jaar III: EH J.N. Van Druten

Leerdoel:

Kennis maken met supervisie.

Betere zelfsturing van de deelnemer op basis van reflectie-vaardigheid en het stellen van de juiste vragen aan zichzelf.

Niet het oplossen van problemen staat centraal maar bewustwording van keuzes en het op elkaar afstemmen van denken, voelen, handelen en willen.

Idealiter gaat het om lange termijn veranderingen in het als vrijwilliger functioneren van de supervisant.

Inhoud:

In een leertraject van drie bijeenkomsten (drie dagdelen) gaan wij methodisch in op de persoonlijke leervragen die cursisten opdoen tijdens hun taak als vrijwilliger. Het betreft het functioneren als vrijwilliger in of voor de kerk, waarin het belang van cliënten of pastoranten centraal staat.

Door stelselmatig te reflecteren op de eigen werkstijl kan er een directe koppeling ontstaan tussen werken en leren.

Reflectie is te omschrijven als terugkijken, overdenken, zoeken naar betekenis, lering trekken en vooruitzien.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

De cursisten maken voorafgaand aan de eerste bijeenkomst op zaterdag 21 januari 2017 een verslag, waarin zij een werksituatie beschrijven die hen heeft geraakt, gefrustreerd, ontgoocheld of voldoening heeft gegeven, enz.

Geef hierbij specifiek aandacht aan het eigen denken, handelen en voelen.

Probeer om naar aanleiding van deze werksituatie een zo concreet mogelijke leervraag te stellen.

Een A4 is voldoende met een korte beschrijving van de situatie, het eigen denken, enz en de leervraag. Tijdens de bijeenkomst zullen wij deze gaan verslagen behandelen.

Voor een goede behandeling is het van belang dat u dit verslag een week van tevoren instuurt naar mij en naar elkaar.

Na de bijeenkomst dienen de cursisten een reflectieverslag te schrijven.

De leervraag moet u dan aan de orde stellen en vragen als wat kwam aan bod en hoe moet ik verder?

Vervolgens beschrijft u na dit reflectieverslag een 2de casus of werksituatie zoals boven al eerder omschreven, ter bespreking in de 2de bijeenkomst van 18 februari.

Zo gaan wij verder tot en met de 3de bijeenkomst op 13 mei 2017.

Literatuur:

Nel Jagt, Toos Rombout, Noelle Leufkens; Supervisie: praktisch gezien, kritisch bekeken.

Bohn Stafleu van Loghum, Houten 2006. ISBN 90 313 4727 2.

(U hoeft dit boek niet aan te schaffen. De inhoud vormt het theoretische fundament van onze bijeenkomsten.)

De groepssupervisie wordt gegeven op: Zaterdag 12 januari 2019 (ochtend)

Zaterdag 9 februari 2019 (middag)

Zaterdag 6 april 2019 (ochtend)

4. Pastoraaltheologie

Docent: EP H. Erinkveld C.ss.R.

Doel en inhoud van de cursus.

Pastoraaltheologie is een reflectie over ons menselijk samenleven in al zijn aspecten vanuit de inzichten die ons vanuit de met name bijbelse theologie worden aangereikt.

Kerkelijke pastoraal-theologische documenten komen daarbij ter sprake, maar ook de concrete werkelijkheid zoals die in de kerk, in parochies en in het menselijk leven van alledag beleefd en ervaren wordt.

Het gaat erom hoe je vandaag de dag christen, en vooral pastor kunt zijn naar het voorbeeld van Jezus Christus en hoe in de loop van de (kerk)geschiedenis grote

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

mannen en vrouwen daaraan vorm hebben gegeven en voor ons inspiratiebronnen kunnen zijn.

Literatuur:

Literatuur zal tijdens de colleges aangereikt en geadviseerd worden.

Evaluatie:

Persoonlijk leerrapport in logboek.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 13 oktober 2018 (hele dag)
Zaterdag 15 december 2018 (ochtend)

5. Groepsdynamica/groepsdynamica en vergadertechnieken (atelier)

Docent: Prof.Dr.MSc. J. Van der Vloet, diaken

Doel en inhoud van de cursus:

Het leren omgaan en onderscheiden van leiderschap, leiderschapsfuncties en leiderschapsstijl. Besluitvorming, cyclische planning. Planmatig werken en methodische aanpak.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in logboek aan de hand van [de volgende vragen](#):

2. Hoe functioneer jij in groep op de roos van Leary?
3. Observeer eens een vergadering vanuit het perspectief van de roos van Leary. Welke posities zijn er en hoe kun je daarmee omgaan? Leer je iets uit het onderscheid complementair/symmetrisch handelen?
4. Vertrek vanuit een bestaand conflict en leg daar eens de theorie van Thomas – Kilman op. Wat leer je?
5. Wat leert je het kwadrant van Ofmann over je kernkwaliteiten/valkuilen/allergieën/uitdagingen ? Helpt het je om een beter beeld van jezelf en anderen te krijgen?

Literatuur:

Er wordt een cursustekst verstrekt (na de colleges).

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 juni 2019 (hele dag)

6. Media in catechese en pastoraal

Docent: Prof. Dr. S. de Bleekere

Doel van de workshop:

De studenten verwerven een constructieve kijk op de eigen dynamiek van het medium van het bewegende beeld. Zij oefenen een zowel kritische als positieve attitude ten aanzien ervan. Ze leren een analyseschema hanteren dat ze in een catechetische of pastorale context didactisch kunnen hanteren. Ze kunnen in aanzet de eigen religiositeit van het beeld linken aan de scheppingstheologie, de spiritualiteit van het licht en het nieuwtestamentische narratief van de Incarnatie.

Inhoud en methode:

De geschreven documenten bij de workshop zijn: het derde hoofdstuk uit het boek "Levensbeschouwing democratisch belicht" (S. de Bleekere,) en "Gedachtenis. Over zinmo(nu)menten". (S. De Bleekere).

De workshop verloopt aan de hand van mediagesprekken rond een PWP-presentatie en filmfragmenten uit:

- Titanic (1997) van James Cameron.
- En waar de sterre bleef stillestaan (2010) van Gust Van den Berghe.
- Des hommes et des dieux (2010) van Xavier Beauvais.
- Les Innocentes (2016) van Anne Fontaine

Tijdens het mediagesprek leren de studenten te werken met het door de docent ontwikkelde analysemethode 'De trap van de cinematografie'.

Evaluatie:

Na de sessie wordt er een opdracht meegegeven die de cursisten schriftelijk uitvoeren en aan de docent bezorgen.

Daarnaast is er ook een element procesevaluatie op basis van de actieve participatie tijdens de workshop.

Literatuur voor verdere vorming:

M. Barnard, G. van de Haar (red.), De Bijbel Cultureel. De Bijbel in de kunsten van de twintigste eeuw. Beeldende kunst, film, theater, klassieke muziek, popmuziek, literatuur. Zoetermeer, Meinema/Kapellen, Pelckmans, 2009, 2010. Sylvain De Bleekere is de redacteur en auteur van het genre film.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

S. De Bleeckere, Levensbeschouwing democratisch belicht, Kalmhout, Pelckmans, 2015, vooral deel 3 (De Lichtaard)

S. De Bleeckere, Gedachtenis. Over zinmo(nu)menten. Hasselt, Men(S)tis, 2012.

Wordt gegeven op: Zaterdag 13 april 2019 (hele dag)

7. Sacramentencatechese, doop

Docent: J. de Bruin/J. Van der Vloet

Doel en inhoud:

In deze module krijg je op een geïntegreerde manier methodes en basiskennis aangereikt om op een levensnabije en evangeliserende manier ouders die het doopsel vragen voor hun kind te begeleiden. De module bevat:

- Wat ervaren ouders die een kind krijgen? Wat kan het doopsel voor hen betekenen?

Vanuit de religieuze ontwikkelingspsychologie brengen we enkele aandachtspunten die je kunnen helpen bij de doopcatechese

- Hoe organiseer je concreet een of meer ouderavonden? Enkele modellen worden aangereikt en er is ook aandacht voor het doopsel van oudere kinderen

- Didactiek: je krijgt een inleiding in de didactische aspecten van catechese *

Lesmateriaal

- Magazine Nieuw Leven

- reader

- J. Van der Vloet, Meegaan om te zien, Halewijn, 2010

Evaluatie

Persoonlijke verwerking: Wat heb je geleerd uit deze module? Zie je ze toepasbaar in de parochie? Hoe zou je dit gaan aanpakken?

Cursus wordt gegeven op:

Zaterdag 29 september 2018 (middag)

Zaterdag 12 januari 2019 (middag)

8. Sacramentencatechese, eerste communie/eucharistie

Docent: J. Van der Vloet/J. De Bruin/J. Marx

Doel en inhoud:

In deze module krijg je op een geïntegreerde manier methodes en basiskennis aangereikt om op een levensnabije en evangeliserende manier ouders die de eerste communie vragen voor hun kind en de kinderen te begeleiden. De module bevat:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

- Ontwikkelingspsychologie van het kind
 - Eerste communicatiecatechese: een overzicht van bestaande communiehandleidingen, hoe er mee te werken en specifieke didactische technieken voor deze doelgroep
 - Ouderavonden: vanuit het magazine Verbonden leren we hoe we een aantal ouderavonden kunnen opzetten vanuit de vragen die door de nieuwe levensfase van de kinderen bij ouders leven en hoe we deze in een vruchtbaar gesprek kunnen brengen met het geloof
 - Kleine voeten op grote wegen: hoe ouders aan het werk zetten met hun kinderen?
 - Didactiek: je krijg een inleiding in de didactische aspecten van catechese *
- Lesmateriaal
- Magazine Verbonden
 - Website www.verbonden.org
 - J. Van der Vloet, Meegaan om te zien, Halewijn, 2010
 - Reader didactiek
 - J. Van der Vloet – Ilse Cornu, Kleine voeten op grote wegen. Warme avondmomenten met je kind, Halewijn, 2014.

Evaluatie

Persoonlijke verwerking;

Wat heb je geleerd uit deze module? Zie je ze toepasbaar in de parochie? Hoe zou je dit gaan aanpakken?

Wordt gegeven op: Zaterdag 17 november 2018 (middag)
Zaterdag 15 december 2018 (middag)
Zaterdag 26 januari 2019 (middag)
Zaterdag 23 februari 2019 (middag)

9.Sacramentencatechese, vormsel

Docenten: J. Van der Vloet/J. Marx/J. de Bruin

Doel en inhoud:

In deze module krijg je op een geïntegreerde manier methodes en basiskennis aangereikt om op een levens nabij en evangeliserende manier ouders die het vormsel vragen voor hun kind en de kinderen te begeleiden. De module bevat:

- Help een tiener in huis! Ontwikkelingspsychologie van de tiener (en zijn ouders...).
- Vormselcatechese: een overzicht van bestaande vormselhandleidingen, hoe er mee te werken en specifieke didactische technieken voor deze doelgroep
- Ouderavonden: vanuit het magazine Groeien leren we hoe we een aantal ouderavonden kunnen opzetten vanuit de vragen die door de nieuwe levensfase van

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

de kinderen bij ouders leven en hoe we deze in een vruchtbaar gesprek kunnen brengen met het geloof

- Didactiek: je krijg een inleiding in de didactische aspecten van catechese *

Lesmateriaal

- Magazine Help een tiener in huis

- Website www.groeien.org

- J. Van der Vloet, Meegaan om te zien, Halewijn, 2010

- Reader didactiek

Evaluatie

Persoonlijke verwerking;

Wat heb je geleerd uit deze module? Zie je ze toepasbaar in de parochie? Hoe zou je dit gaan aanpakken?

Cursus wordt gegeven op:

Zaterdag 16 maart 2019 (ochtend)

Zaterdag 25 mei 2019 (ochtend)

Zaterdag 25 mei 2019 (middag)

Zaterdag 1 juni 2019 (middag)

10. Volwassenecatechese

Docent: Drs. R. Landré

Doelen van de cursus:

1. Inzicht in de ontwikkeling van de volwassenecatechese in de loop van de eeuwen.
2. De betekenis van de 'Oriëntatietekst voor de parochiecatechese in de Nederlandse kerkprovincie' voor de volwassenecatechese begrijpen.
3. Weten wat 'catechese als initiatie' voor volwassenen inhoudt, in onderscheid met andere catechesemodellen. En inzien wat het belang ervan is in het licht van de huidige situatie van geloof en Kerk in onze samenleving.
4. Kennismaking met het WeG-concept en de bijbehorende projecten en de bedoeling ervan begrijpen.
5. In staat zijn om in teamverband het project 'Opnieuw beginnen' te organiseren en te begeleiden.

Inhoud:

1. De plaats, de verschillende vormen en de betekenis van volwassenecatechese in de Kerk.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

2. De aard, bedoeling en betekenis van ‘catechese als initiatie’.
3. De uitgangspunten, doelen, structuur, inhoud, werkwijze en organisatie van de WeG-projecten “Opnieuw beginnen”, ‘Jonge wijn in nieuwe zakken’ en ‘Kom en zie’.

Methode:

Informatie; inventarisatie en verkenning; uitwisseling van ervaringen, beleving en meningen; vergelijking, reflectie en beoordeling; bekend raken met mogelijkheden tot praktische toepassing; evaluatie en toetsing.

Evaluatie:

Toetsing van de opgedane kennis d.m.v. een concrete individuele opdracht.

Per cursist, door Kairos aan te schaffen literatuur:

- “Opnieuw beginnen” (handleiding, cd en werkboekje), Halewijn, Antwerpen 2012.

Aanbevolen literatuur ter verdere persoonlijke verdieping:

Deze zal door de docent worden voorgelegd.

Cursus wordt gegeven op:

Zaterdag 30 maart 2019 (ochtend)

Zaterdag 6 april 2019 (middag)

Zaterdag 1 juni 2019 (ochtend)

11. Didactiek

Docent: J. Marx

Doel van de cursus:

- a. Na afloop van deze bijeenkomsten zijn de deelnemers in staat om in hun eigen woorden weer te geven:
 1. de opbouw van een catechesebijeenkomst;
 2. tenminste vijf van de besproken tips (inclusief hun eigen mening hierover).
- b. We hopen dat ze bereid zijn om met hetgeen hen geboden werd hun eigen huidige (toekomstige) praktijk kritisch te beschouwen en indien nodig te veranderen.

Inhoud:

Met behulp van de tijdens deze colleges uit te reiken reader worden het didactisch analytisch model (inclusief de Doel-obstakel structuur) en tien tips voor een goede catechese aan de orde gesteld.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Methode:

College met groepswerk en individuele opdracht.

Verplicht aan te schaffen literatuur door Kairos:

Reader

Aanbevolen literatuur ter verdere persoonlijke verdieping:

J. van der Vloet, Meegaan om te zien. Godsdienstpedagogie op nieuwe wegen.
Kampen, Kok 2002

Evaluatie:

Ga naar Uw parochie toe en overleg, praat er over met diegene die er meer van af weet.

1. In hoeverre wordt er in Uw omgeving (tijdens catechesebijeenkomsten) rekening gehouden met de tien tips?
Welke tips komt U wel eens tegen en welke nooit? Wat vindt U daarvan?
2. Kent U mensen in de praktijk die met behulp van het didactisch-analytisch model (in grote lijnen) hun bijeenkomsten voorbereiden?
Zo ja, merkt U verschil met iemand die het niet zo doet? Zo nee, hoe zou dat komen?
Ziet U zelf enig voordeel in het hanteren van het didactisch analytisch model?
Waarom wel/niet?

Cursus wordt gegeven op:

Zaterdag 20 oktober 2018 (ochtend)

Zaterdag 17 november 2018 (ochtend)

12. Inleiding godsdienstpedagogie

Docent: ZEH J. de Bruin

Doel van de cursus:

De cursist wordt vertrouwd gemaakt met de theoretische achtergronden van het godsdienstpedagogisch handelen.

Inhoud:

Ter inleiding komen enkele aspecten ter sprake van de historische ontwikkeling, de cultuurfilosofische en maatschappelijke context, en de fundamenteel theologische plaatsbepaling van de godsdienstpedagogie. Vervolgens wordt het systematisch handelen van de godsdienstpedagoog beschreven aan de hand van onderdelen uit didactiek, ontwikkelingspsychologie en theologie.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Methode:

Hoor- en gesprekscollege

Verplichte literatuur:

J. van der Vloet: Meegaan om te zien. Godsdienstpedagogie op nieuwe wegen.

Kampen, Kok 2002

Delen I en II t/m hoofdstuk 4

Congregatie voor de Clerus: Algemeen directorium voor de catechese. Utrecht, SRKK 1998

Evaluatie:

Nadere afspraken voor de verwerking worden t.z.t. gemaakt.

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 20 oktober 2018 (middag)
Zaterdag 3 november 2018 (middag)

13. Inleiding parochiecatechese

Dcoent: ZEH J. De Bruin en Prof.Dr. J. van der Vloet MSc

Algemeen

De studenten hebben reeds een inzicht in de parochiecatechese zoals die in hun parochie of gebied verloopt.

Doelstellingen

Algemene doelstelling(en)

Het gebied van de parochiecatechese verkennen, de basisprincipes van een hedendaagse parochiecatechese verwoorden en in het geheel van onze tijd plaatsen

Concrete doelstellingen

- Het gebied van de parochiecatechese in kaart brengen door de situatie in de eigen parochie te analyseren
- Reflecteren op deze analyse en ze verbreden naar de achterliggende opvattingen
- Deze opvattingen confronteren met een hedendaagse visie op de parochiecatechese als initiatie in het christelijke leven

Methode

Eigen reflectie door middel van analyse-instrument; doceren en confronteren van nieuwe informatie; reflectie-arbeid; toepassing op concrete velden van de praktijk.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Literatuur

J. VAN DER VLOET, *Meegaan om te zien. Godsdienstpedagogie op nieuwe wegen*, Kok Kampen, 2002, p. 295-321
Analyserooster parochiecatechese

Evaluatie

Toetsing gebeurt door middel van de evaluatie van het analyserooster en de verwerking van de leerstof. Tevens van het actieplan dat de student opstelt naar aanleiding van deze cursus op het gebied van de catechese in de parochie.

Cursus vindt plaats op: Zaterdag 3 november 2018 (ochtend)
Zaterdag 1 december 2018 (ochtend)

14. Gezamenlijke dag voor de studenten van de diverse opleidingen

Deze dag vindt plaats op **zaterdag 11 mei 2019** (hele dag). Nadere informatie volgt.

15. Het Licht op ons pad

Docent: J. Marx

Doelstelling:

Na afloop van dit college zijn de deelnemers in staat om in hun eigen woorden een beschrijving te geven van de nieuwe methode "Het Licht op ons Pad" en haar sterke en minder sterke punten.

Ook kunnen ze in eigen bewoordingen aangeven welke gebruiksmogelijkheden zij in hun nabije omgeving zien voor deze methode, nu en in de nabije toekomst.

Tijdens dit college zullen we kennismaken met een volledig nieuwe methode voor integrale, doorlopende parochiecatechese, verdeeld in vijf leeftijdscategorieën (4-6, 7-9, 10-12, 13-15, 16+). Steeds weer zullen we ons afvragen wat de sterke en minder sterke punten van deze methode zijn en of we gebruiksmogelijkheden voor deze methode zien in onze eigen omgeving.

Literatuur:

(een selectie van) de methode "Het Licht op ons pad".

Evaluatie:

Ga naar Uw parochie toe en overleg, praat er over met diegene die er meer van af weet.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

1. Kijk in Uw parochie en onderzoek of er in deze parochie ook een vorm van doorgaande parochiecatechese wordt aangeboden voor kinderen en/of jongeren. Voor welke leeftijdscategorieën wordt er een doorgaande catechese aangeboden? Welke methode/projecten worden er daar voor gebruikt?
2. Indien er in uw parochie een aanbod is voor doorgaande catechese en er een methode/projecten worden gebruikt, beoordeel dan deze methode/projecten aan de hand van deze 10 richtvragen:
 - a. Geef in grote lijnen de inhoud van de methode (het uitgedeelde onderdeel) weer.
 - b. Hoe wordt er rekening gehouden met de opbouw van een catechesebijeenkomst zoals besproken in vorige colleges?
 - c. Staan er, op het eerste gezicht, volgens U “vreemde” en/of opvallende dingen in dit project?
 - d. Wordt er aandacht geschonken aan een samenwerking tussen de parochie, de school en de ouders? Zo ja, hoe?
 - e. Wordt er rekening gehouden met een of meerdere van de tips zoals gegeven in onze vorige colleges?
 - f. Zijn de liedjes volgens U bruikbaar?
 - g. Is de voorgestelde tijdsinvestering haalbaar?
 - h. Zijn de vieringen bruikbaar?
 - i. Zijn de werkvormen bruikbaar?
 - j. En “Last but not least”: denkt U dat de kinderen dit een leuke methode zouden vinden?
3. Indien er in uw parochie geen aanbod is voor een doorgaande catechese, beantwoord dan de volgende vragen:
 - a. Zou het wenselijk zijn om een vorm van doorgaande catechese voor deze parochie op te gaan zetten? Waarom wel/niet?
 - b. Aan welke voorwaarden (organisatorisch, financieel, personeel, ideëel, deelnemers wervend, enz.) zou moeten worden voldaan om een vorm van doorgaande catechese op te kunnen zetten?
 - c. Zou het reëel zijn in uw parochie om te starten met het opzetten van een doorgaande catechese? Waarom wel/niet?
 - d. Indien u een start zou maken met het opzetten van een doorgaande catechese, voor welke methode/project zou u dan kiezen?

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 30 maart 2019 (middag)

16. Franciscusgroepen

Docent: Drs. H. Vossen

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Doel van de cursus:

Informatie over diaconale groepen en m.n. Paus Franciscusgroepen als stimulator voor het parochiële leven in Limburg

Inhoud:

Tijdens deze bijeenkomst kijken we m.n. naar nieuwe bewegingen en diaconale initiatieven die van betekenis kunnen zijn om mensen lokaal te raken/inspireren.

Verkennen de mogelijkheden en onmogelijkheden. Welke initiatieven in ons bisdom zijn, wat je hiervan kunt en mag verwachten. Hoe je een groep opzet en waar je dan rekening mee moet houden.

Methode:

Werkcollege

Samen kijken naar wat in onze eigen pastorale omgeving mogelijk is.

Evaluatie:

Kort verslag over wat je meegenomen hebt over deze les

Literatuur:

Werkmateriaal wordt ter plekke aangereikt.

Cursus wordt gegeven: Zaterdag 16 maart 2019 (middag)

17. Afsluiting studiejaar

Op **zaterdag 29 juni 2019** sluiten wij het studiejaar af met een H. Mis en een buffet (na de colleges).

PROGRAMMA VOOR JAAR III: LITURGISCH JAAR (JAAR III L)

- 16 Pastoraalsociologie
- 17 Spiritualiteit
- 18 Groepsdynamica/Groepsdynamica en vergadertechnieken
- 19 Groepssupervisie
- 20 Pastoraaltheologie
- 21 Media in catechese en pastoraal
- 22 Inleiding Liturgie
- 23 Liturgisch jaar
- 24 Liturgie-spiritualiteit
- 25 Atelier cantor
- 26 Inleiding liturgisch boek ASRM
- 27 Lectoren
- 28 Buitengewoon bedienaar
- 29 Atelier lector
- 30 Atelier koster
- 31 Gezamenlijke dag voor de studenten van de diverse opleidingen
- 32 Franciscusgroepen
- 33 Slotdag

Afsluiting

Op **zaterdag 29 juni 2019** sluiten wij het studiejaar af met een H. Mis en een buffet (na de colleges, vanaf 16.00 uur).

TOELICHTING BIJ HET PROGRAMMA VOOR JAAR III, PASTORALE VARIANT

2. Pastoraalsociologie

Docent: Drs. H. Vossen

Doel van de cursus:

Inzicht geven in en aandacht vragen voor het gegeven, dat de sociale situatie van mensen van invloed is bij de pastorale benadering. Kijken door de pastorale bril, maar wel naar de juiste persoonlijke en sociale situatie van mensen.

Inhoud:

Kort inzicht geven in wat sociologie is en wat die wetenschap beoogt.

We gaan kijken hoe we de realiteiten waarin mensen leven, (gezin, leefeenheid, arbeid, vrije tijd etc.) kunnen plaatsen en beoordelen. We kijken vanuit een pastoraal-sociologisch standpunt naar deze werkelijkheden. In dit kijken komt uiteraard de functionalisering en fragmentarisering van onze samenleving komt aan de orde.

Zo hopen we te ontdekken dat in die verschillende leefsectoren en functies zich een eigen waarden- en normenpatroon ontwikkelt. Een veelvormige samenleving met "veelvormigheid" in de mens zelf. Ook de kerk kan gezien worden als een functie, als een sector... met haar waarden- en normenpatroon.

Het pastorale werk zal steeds in dialoog staan met die veelvormige werkelijkheid.

We zullen m.n. leren hoe we een sociale kaart kunnen samenstellen, maar ook hoe we deze kunnen gebruiken en beoordelen.

Methode:

Korte inleidingen aan de hand van uitgereikte stencils. Daarna groepsgesprek.

Cursisten krijgen een model aangereikt voor het beschrijven en waarnemen van hun eigen woon- en leefomgeving.

Evaluatie:

Een kijk en werkopdracht.

Tevens: Wat hebben jullie meegenomen uit de lessen? Dit houdt in een terugblik en reflectie op en verwerking van de stof die aangereikt is.

Literatuur:

Een reader met enkele artikelen over (pastoraal)sociologie, en hoe je een sociale kaart kunt maken en beoordelen.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (hele dag)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

2. Spiritualiteit

Docent: Zuster Marie-Anne Voermans

Doelstelling:

In groepjes wordt samen gesproken en gedeeld rond de beleving van het catechist zijn ten dienst van de kerkgemeenschap.

Methode: Groepjes op Zaterdag, 2 x 3 uur en 1 x 1 uur.

Thema:

Alternerend: de catechist aan het werk in dienst van de kerkgemeenschap en de sacramenten: beleving als catechist van het sacramentele leven van de kerk.

De spiritualiteit vindt plaats op: Zaterdag 29 september 2018 (ochtend)

Zaterdag 1 december 2018 (middag)

Zaterdag 9 februari 2019 (ochtend)

3. Groepsdynamica/groepsdynamica en vergadertechnieken (atelier)

Docent: Prof.Dr.MSc. J. Van der Vloet, diaken

Doel en inhoud van de cursus:

Het leren omgaan en onderscheiden van leiderschap, leiderschapsfuncties en leiderschapsstijl. Besluitvorming, cyclische planning. Planmatig werken en methodische aanpak.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in logboek aan de hand van volgende richtvragen.

6.Hoe functioneer jij in groep op de roos van Leary?

2.Observeer eens een vergadering vanuit het perspectief van de roos van Leary. Welke posities zijn er en hoe kun je daarmee omgaan? Leer je iets uit het onderscheid complementair/symmetrisch handelen?

3.Vertrek vanuit een bestaand conflict en leg daar eens de theorie van Thomas – Kilman op. Wat leer je?

4.Wat leert je het kwadrant van Ofmann over je kernkwaliteiten/valkuilen/allergieën/uitdagingen? Helpt het je om een beter beeld van jezelf en anderen te krijgen?

Literatuur:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Er wordt een cursustekst verstrekt (na de colleges).

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 juni 2019 (hele dag)

4. Groepssupervisie

Door: Groepssupervisors, voor Jaar III: Drs. J.N. van Druten, diaken

Leerdoel:

Kennis maken met supervisie.

Betere zelfsturing van de deelnemer op basis van reflectie-vaardigheid en het stellen van de juiste vragen aan zichzelf.

Niet het oplossen van problemen staat centraal maar bewustwording van keuzes en het op elkaar afstemmen van denken, voelen, handelen en willen.

Idealiter gaat het om lange termijn veranderingen in het als vrijwilliger functioneren van de supervisant.

Inhoud:

In een leertraject van drie bijeenkomsten (drie dagdelen) gaan wij methodisch in op de persoonlijke leervragen die cursisten opdoen tijdens hun taak als vrijwilliger. Het betreft het functioneren als vrijwilliger in of voor de kerk, waarin het belang van cliënten of pastورانten centraal staat.

Door stelselmatig te reflecteren op de eigen werkstijl kan er een directe koppeling ontstaan tussen werken en leren.

Reflectie is te omschrijven als terugkijken, overdenken, zoeken naar betekenis, lering trekken en vooruitzien.

De cursisten maken voorafgaand aan de eerste bijeenkomst op zaterdag 12 januari 2019 een verslag, waarin zij een werksituatie beschrijven die hen heeft geraakt, gefrustreerd, ontgoocheld of voldoening heeft gegeven, enz.

Geef hierbij specifiek aandacht aan het eigen denken, handelen en voelen.

Probeer om naar aanleiding van deze werksituatie een zo concreet mogelijke leervraag te stellen.

Een A4 is voldoende met een korte beschrijving van de situatie, het eigen denken, enz en de leervraag. Tijdens de bijeenkomst zullen wij deze gaan verslagen behandelen.

Voor een goede behandeling is het van belang dat u dit verslag een week van tevoren instuurt naar mij en naar elkaar.

Na de bijeenkomst dienen de cursisten een reflectieverslag te schrijven.

De leervraag moet u dan aan de orde stellen en vragen als wat kwam aan bod en hoe moet ik verder?

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Vervolgens beschrijft u na dit reflectieverslag een 2de casus of werksituatie zoals boven al eerder omschreven, ter bespreking in de 2de bijeenkomst van 9 februari 2019.
Zo gaan wij verder tot en met de 3de bijeenkomst op 6 april 2019.

Literatuur:

Nel Jagt, Toos Rombout, Noelle Leufkens; Supervisie: praktisch gezien, kritisch bekeken.

Bohn Stafleu van Loghum, Houten 2006. ISBN 90 313 4727 2.

(U hoeft dit boek niet aan te schaffen. De inhoud vormt het theoretische fundament van onze bijeenkomsten.)

De groepssupervisie wordt gegeven op: Zaterdag 12 januari 2019 (ochtend)

Zaterdag 9 februari 2019 (middag)

Zaterdag 6 april 2019 (ochtend)

5. Pastoraaltheologie

Docent: EP H. Erinkveld C.ss.R.

Doel en inhoud van de cursus

Pastoraaltheologie is een reflectie over ons menselijk samenleven in al zijn aspecten vanuit de inzichten die ons vanuit de met name bijbelse theologie worden aangereikt. Kerkelijke pastoraal-theologische documenten komen daarbij ter sprake, maar ook de concrete werkelijkheid zoals die in de kerk, in parochies en in het menselijk leven van alledag beleefd en ervaren wordt.

Het gaat erom hoe je vandaag de dag christen, en vooral pastor kunt zijn naar het voorbeeld van Jezus Christus en hoe in de loop van de (kerk)geschiedenis grote mannen en vrouwen daaraan vorm hebben gegeven en voor ons inspiratiebronnen kunnen zijn.

Literatuur:

Literatuur zal tijdens de colleges worden aangereikt en geadviseerd.

Evaluatie:

Persoonlijk leerrapport in logboek.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 13 oktober 2018 (hele dag)

Zaterdag 15 december 2018 (ochtend)

6. Media in de catechese en de pastoraal

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Docent: Prof. Dr. S. de Bleeckere

Doel van de workshop:

De studenten verweven een constructieve kijk op de eigen dynamiek van de hedendaagse media van het bewegende beeld. Zij kunnen vanuit een zowel kritische als positieve attitude het hedendaagse medium van het bewegende beeld didactisch aanwenden. Zij kunnen een bepaald filmfragment kiezen en integreren in een leerproces op basis van een inzicht in de religiositeit van het beeld, geënt op de scheppingstheologie, het trinitaire denken en de spiritualiteit van het licht. Zij kunnen een mediagesprek leiden in het kader van een catechetische en/of pastorale context .

Inhoud en methode:

De geschreven documenten bij de workshop zijn: het eerste hoofdstuk uit het boek “Het Licht van de Schepping” (S. de Bleeckere) en “Gedachtenis. Over zinmo(nu)menten”. (S. De Bleeckere).

De workshop verloopt aan de hand van mediagesprekken rond een PWP-presentatie en filmfragmenten uit:

- Titanic (1997) van James Cameron.
- En waar de sterre bleef stillestaan (2010) van Gust Van den Berghe.
- Des hommes et des dieux (2010) van Xavier Beauvais.

Tijdens het mediagesprek leren de studenten te werken met het door de docent ontwikkelde analysemethode ‘De trap van de cinematografie’.

Evaluatie:

Na de sessie wordt er een opdracht meegegeven die de cursisten schriftelijk uitvoeren en aan de docent bezorgen.

Daarnaast is er ook een element procesevaluatie op basis van de actieve inbreng tijdens de workshop.

Literatuur voor verdere vorming:

M. Barnard, G. van de Haar (red.), De Bijbel Cultureel. De Bijbel in de kunsten van de twintigste eeuw. Beeldende kunst, film, theater, klassieke muziek, popmuziek, literatuur. Zoetermeer, Meinema/Kapellen, Pelckmans, 2009, 2010. Sylvain De Bleeckere is de redacteur en auteur van het genre film.

S. De Bleeckere, Levensbeschouwing democratisch belicht, Kalmhout, Pelckmans, 2015, vooral deel 3 (De Lichtaard)

S. De Bleeckere, Gedachtenis. Over zinmo(nu)menten. Hasselt, Men(S)tis, 2012.

De workshop wordt gegeven op: Zaterdag 13 april 2019 (hele dag)

7. Inleiding liturgie

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Docent: E. Smeets

Doel van de cursus:

Opbouw van de belangrijkste liturgische diensten.

Inhoud van de cursus:

De les bestaat uit 6 lessen waarin de kernstof wordt behandeld: Liturgie als sacramentele viering in symbolen en ritën.

Evaluatie:

Uitwerking van een gebedsdienst.

Literatuur:

K. Lamberts: Hoogtepunt en Bron (inleiding tot de liturgie) U.T.P. studie uitgave Averbode, ISBN 90.252.9366.2.

Modellen voor woordvieringen, gebedsvieringen en communievieringen, NRL (niet meer verkrijgbaar; eventueel uit te lenen, b.v. via bibliotheek Groot-Seminarie Rolduc)
Directorium voor de eucharistieviering met kinderen, NRL (via Carolushuis Bisdom Roermond te verkrijgen).

Aanbevolen literatuur tot verdere vorming

Verdere uitgaven van de N.R.L.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 september 2018 (middag)
Zaterdag 3 november 2018 (ochtend)

8. Inleiding in het liturgisch jaar

Docent: E. Smeets

Inhoud:

In deze inleiding tot het liturgisch jaar blijven we stilstaan bij de opbouw en betekenis van het kerkelijke jaar en de specifieke eigenheden van elke liturgische tijd. Waarom en hoe vieren we de verschillende liturgische tijden? Het ene Christusmysterie ontvouwt zich langs de weg van het liturgisch jaar. We zullen er de rode draad in ontdekken en tegelijkertijd bij blijven stilstaan hoe het geheel en de afzonderlijke delen ons christelijk leven dagen en voeden.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 3 november 2018 (middag)
Zaterdag 17 november 2018 (ochtend)
Zaterdag 1 december 2018 (ochtend)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

9. Liturgie-spiritualiteit

Docent: G. Kessels

Inhoud:

De spirituele theologie en de liturgie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Aan de ene kant leert ons de spirituele theologie dat de heiligheid - welke zich bevindt in de navolging van Christus - het doel is van het christelijk leven. Aan de andere kant zien we in de liturgie hoe deze het christelijk leven voedt, versterkt en uitdrukt. In deze cursus zullen we, aan de hand van enkele heiligenlevens, nader ingaan op de relatie tussen deze twee dimensies in ons dagelijks leven.

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 15 december 2018 (middag)
Zaterdag 16 maart 2019 (ochtend)

10. Atelier cantor

Docent: Dhr. A. Voesten

Inhoud:

Het atelier cantor is bedoeld voor mensen die geloofsverkondiging en verdieping zoeken met behulp van de stem, en met behulp van het uitgebreide liedrepertoire van de cantor in de liturgie. Maar hoe zoeken we zinvolle liederen? En welke criteria moeten we daarbij hanteren? In vier bijeenkomsten ontdekken we de schoonheid en zeggingskracht van het lied in de liturgie. In dit atelier is veel aandacht voor praktische vorming.

Atelier cantor wordt gegeven op: Zaterdag 12 januari 2019 (middag)
Zaterdag 26 januari 2019 (ochtend)
Zaterdag 25 mei 2019 (ochtend)
Zaterdag 1 juni 2019 (ochtend)

11. Inleiding liturgisch boek ASRM

Docent: M. Kessels

Inhoud:

Bij de viering van het sacrament van de Eucharistie worden bepaalde liturgische boeken gebruikt die niet alleen een indrukwekkende ontstaansgeschiedenis kennen, maar ook een rijke inhoud en structuur. Deze cursus behandelt het huidige Missaal en Lectionarium, beginnend met een korte inleiding over de oorsprong en de

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

ontwikkeling van deze boeken, om vervolgens nader in te gaan op de inhoud en de structuur ervan.

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 23 februari 2019 (ochtend)

12. Lectoren

Docent: J. De Bruin, pr.

Inhoud:

In deze cursus wordt de kennis van de liturgie van de H. Eucharistie en van de H. Schrift verdiept. De cursisten wordt een verrijking van hun spiritualiteit van de H. Eucharistie en van de H. Schrift aangeboden. Met behulp van praktische leestips leren zij om in de Woorddienst de lezingen en de voorbede op passende wijze te verzorgen.

Curus wordt gegeven op: Zaterdag 23 februari 2019 (middag)

13. Buitengewoon bedienaar

Docent: E. Smeets, pr.

Inhoud:

We mogen verwachten dat het uitreiken van de heilige Communie in onze kerken met de grootst mogelijk waardigheid wordt omgeven. Deze taak komt allereerst aan priesters en diakens toe, maar in praktijk zullen zij daarin bijgestaan worden door andere gelovigen, als de omstandigheden dat vragen. Deze taak kan per viering worden verleend door een zegening van de betreffende man of vrouw, voor het Lam Gods. Daarnaast kan iemand voor langere tijd deze taak vervullen, door een schriftelijke benoeming van de vicaris-generaal, gevolgd door een officiële aanstelling door het bisdom of de pastoor van de parochie. In het verleden is al aan veel gelovigen deze aanstelling verleend. Het bisdom nodigt graag mensen uit - in goed overleg met hun pastoor - om **buitengewone bedienaar van de Heilige Communie** te worden. Om voor een aanstelling in aanmerking te komen dient men een praktiserende gelovige te zijn, levend vanuit een diepe sacramentele spiritualiteit, die door zijn of haar levenshouding en levenswijze geen ergernis veroorzaakt. Voor de buitengewone bedienaar is een minimumleeftijd vastgesteld van 20 jaar. Een aanstelling geldt voor drie jaar en kan daarna vernieuwd worden.

Jaarlijks worden voor de nieuw aan te stellen kandidaten voor deze functie drie (verplichte) vormingsavonden gegeven. Voor wie vertrouwd is met Kairos kan men langs de weg van de module liturgie eveneens deze aanstelling verkrijgen (altijd op voordracht van de pastoor!). Ook voor hen die eerder dergelijke bijeenkomsten hebben gevolgd en e.e.a. graag willen herhalen, alsook voor andere belangstellenden is deze

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

cursusbijeenkomst vrij toegankelijk, zij het na aanmelding! *Na een positief advies van de eigen residerende pastoor en de vicaris/gedelegeerde voor liturgie, zal aan de kandidaten op Sacramentsdag de officiële aanstelling worden verleend.*

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 30 maart 2019 (ochtend)

14. Atelier lector

Docent: Mevr. D. Voesten

Inhoud:

De lector heeft tegenwoordig de verantwoordelijkheid over de lezingen, met uitzondering van het evangelie, wat is voorbehouden om voorgelezen te worden door een priester of diaken, en eventueel de psalm en het alleluia. Ook leest de lector over het algemeen de voorbedes voor. De lector spreekt de kerkgangers dus toe. Het spreekt voor zich dat dit prettig en begrijpelijk moet overkomen. In dit atelier wordt geoefend op het overbrengen van de boodschap, zodat de toehoorders blijven luisteren. Een duidelijke uitspraak en begrijpelijk vertellen is hierbij belangrijk.

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 30 maart 2019 (middag)
Zaterdag 1 juni 2019 (middag)

15. Atelier koster

Docent: E. Smeets, pr.

Inhoud:

De koster is een belangrijke en onmisbare kracht in een goede verzorging van de liturgie. Hij of zij zorgt ervoor dat alles op tijd klaar staat en dat de kerk of de kapel op orde is om in een juiste sfeer de eredienst te vieren. Dit atelier is onderdeel van de module liturgie, die een hulpmiddel wil zijn voor allen die zich als koster voor de liturgie inzetten. Naast praktische wetenswaardigheden staan vooral de eigen geloofsbeleving en de spirituele verdieping centraal.

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 25 mei 2019 (middag)

16. Gezamenlijke dag voor alle studenten van de diverse opleidingen.

Deze dag vindt plaats op zaterdag 11 mei 2019 (hele dag). Nadere informatie volgt.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

17. Franciscusgroepen

Docent: Drs. H. Vossen

Doel van de cursus:

Informatie over diaconale groepen en m.n. Paus Franciscusgroepen als stimulator voor het parochiële leven in Limburg

Inhoud:

Tijdens deze bijeenkomst kijken we m.n. naar nieuwe bewegingen en diaconale initiatieven die van betekenis kunnen zijn om mensen lokaal te raken/inspireren.

Verkennen de mogelijkheden en onmogelijkheden. Welke initiatieven in ons bisdom zijn. wat je hiervan kunt en mag verwachten. Hoe je een groep opzet en waar je dan rekening mee moet houden.

Methode:

Werkcollege

Samen kijken naar wat in onze eigen pastorale omgeving mogelijk is.

Evaluatie:

Kort verslag over wat je meegenomen hebt over deze les

Literatuur:

Werkmateriaal wordt ter plekke aangereikt.

Cursus wordt gegeven: Zaterdag 16 maart 2019 (middag)

18. Slotdag

Op **zaterdag 29 juni 2019** sluiten wij het studiejaar af met een H. Mis en een buffet (na de colleges, vanaf 17.00 uur).

PROGRAMMA VOOR JAAR III: DIACONIE VARIANT (JAAR III D)

- 34 Pastoraalsociologie
- 35 Spiritualiteit
- 36 Groepsdynamica/Groepsdynamica en vergadertechnieken
- 37 Groepssupervisie
- 38 Pastoraaltheologie
- 39 Media in catechese en pastoraal
- 40 Inleiding Liturgie
- 41 Sociale ethiek
- 42 Katholiek sociaal denken
- 43 Project methodisch werken
- 44 Voorbeelden praktijk
- 45 Algemeen sociaal pastoraat
- 46 Praktijkbegeleiding
- 47 Gezamenlijke dag voor de studenten van de diverse opleidingen
- 48 Franciscusgroepen
- 49 Slotdag

Afsluiting

Op **zaterdag 29 juni 2019** sluiten wij het studiejaar af met een H. Mis en een buffet (na de colleges, vanaf 17.00 uur).

TOELICHTING BIJ HET PROGRAMMA VOOR JAAR III, PASTORALE VARIANT

3. Pastoraalsociologie

Docent: Drs. H. Vossen

Doel van de cursus:

Inzicht geven in en aandacht vragen voor het gegeven, dat de sociale situatie van mensen van invloed is bij de pastorale benadering. Kijken door de pastorale bril, maar wel naar de juiste persoonlijke en sociale situatie van mensen.

Inhoud:

Kort inzicht geven in wat sociologie is en wat die wetenschap beoogt.

We gaan kijken hoe we de realiteiten waarin mensen leven, (gezin, leefeenheid, arbeid, vrije tijd etc.) kunnen plaatsen en beoordelen. We kijken vanuit een pastoraal-sociologisch standpunt naar deze werkelijkheden. In dit kijken komt uiteraard de functionalisering en fragmentarisering van onze samenleving komt aan de orde.

Zo hopen we te ontdekken dat in die verschillende leefsectoren en functies zich een eigen waarden- en normenpatroon ontwikkelt. Een veelvormige samenleving met "veelvormigheid" in de mens zelf. Ook de kerk kan gezien worden als een functie, als een sector... met haar waarden- en normenpatroon.

Het pastorale werk zal steeds in dialoog staan met die veelvormige werkelijkheid.

We zullen m.n. leren hoe we een sociale kaart kunnen samenstellen, maar ook hoe we deze kunnen gebruiken en beoordelen.

Methode:

Korte inleidingen aan de hand van uitgereikte stencils. Daarna groepsgesprek.

Cursisten krijgen een model aangereikt voor het beschrijven en waarnemen van hun eigen woon- en leefomgeving.

Evaluatie:

Een kijk en werkopdracht.

Tevens: Wat hebben jullie meegenomen uit de lessen? Dit houdt in een terugblik en reflectie op en verwerking van de stof die aangereikt is.

Literatuur:

Een reader met enkele artikelen over (pastoraal)sociologie, en hoe je een sociale kaart kunt maken en beoordelen.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (hele dag)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

2. Spiritualiteit

Docent: Zuster Marie-Anne Voermans

Doelstelling:

In groepjes wordt samen gesproken en gedeeld rond de beleving van het catechist zijn ten dienst van de kerkgemeenschap.

Methode: Groepjes op Zaterdag, 2 x 3 uur en 1 x 1 uur.

Thema:

Alternerend: de catechist aan het werk in dienst van de kerkgemeenschap en de sacramenten: beleving als catechist van het sacramentele leven van de kerk.

De spiritualiteit vindt plaats op: Zaterdag 29 september 2018 (ochtend)

Zaterdag 1 december 2018 (middag)

Zaterdag 9 februari 2019 (ochtend)

3. Groepsdynamica/groepsdynamica en vergadertechnieken (atelier)

Docent: Prof.Dr.MSc. J. Van der Vloet, diaken

Doel en inhoud van de cursus:

Het leren omgaan en onderscheiden van leiderschap, leiderschapsfuncties en leiderschapsstijl. Besluitvorming, cyclische planning. Planmatig werken en methodische aanpak.

Evaluatie:

Persoonlijke verwerking in logboek aan de hand van volgende richtvragen.

7. Hoe functioneer jij in groep op de roos van Leary?

2.Observeer eens een vergadering vanuit het perspectief van de roos van Leary. Welke posities zijn er en hoe kun je daarmee omgaan? Leer je iets uit het onderscheid complementair/symmetrisch handelen?

3.Vertrek vanuit een bestaand conflict en leg daar eens de theorie van Thomas – Kilman op. Wat leer je?

4.Wat leert je het kwadrant van Ofmann over je kernkwaliteiten/valkuilen/allergieën/uitdagingen? Helpt het je om een beter beeld van jezelf en anderen te krijgen?

Literatuur:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Er wordt een cursustekst verstrekt (na de colleges).

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 juni 2019 (hele dag)

4. Groepssupervisie

Door: Groepssupervisors, voor Jaar III: Drs. J.N. van Druten, diaken

Leerdoel:

Kennis maken met supervisie.

Betere zelfsturing van de deelnemer op basis van reflectie-vaardigheid en het stellen van de juiste vragen aan zichzelf.

Niet het oplossen van problemen staat centraal maar bewustwording van keuzes en het op elkaar afstemmen van denken, voelen, handelen en willen.

Idealiter gaat het om lange termijn veranderingen in het als vrijwilliger functioneren van de supervisant.

Inhoud:

In een leertraject van drie bijeenkomsten (drie dagdelen) gaan wij methodisch in op de persoonlijke leervragen die cursisten opdoen tijdens hun taak als vrijwilliger. Het betreft het functioneren als vrijwilliger in of voor de kerk, waarin het belang van cliënten of pastورانten centraal staat.

Door stelselmatig te reflecteren op de eigen werkstijl kan er een directe koppeling ontstaan tussen werken en leren.

Reflectie is te omschrijven als terugkijken, overdenken, zoeken naar betekenis, lering trekken en vooruitzien.

De cursisten maken voorafgaand aan de eerste bijeenkomst op zaterdag 12 januari 2019 een verslag, waarin zij een werksituatie beschrijven die hen heeft geraakt, gefrustreerd, ontgoocheld of voldoening heeft gegeven, enz.

Geef hierbij specifiek aandacht aan het eigen denken, handelen en voelen.

Probeer om naar aanleiding van deze werksituatie een zo concreet mogelijke leervraag te stellen.

Een A4 is voldoende met een korte beschrijving van de situatie, het eigen denken, enz en de leervraag. Tijdens de bijeenkomst zullen wij deze gaan verslagen behandelen.

Voor een goede behandeling is het van belang dat u dit verslag een week van tevoren instuurt naar mij en naar elkaar.

Na de bijeenkomst dienen de cursisten een reflectieverslag te schrijven.

De leervraag moet u dan aan de orde stellen en vragen als wat kwam aan bod en hoe moet ik verder?

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Vervolgens beschrijft u na dit reflectieverslag een 2de casus of werksituatie zoals boven al eerder omschreven, ter bespreking in de 2de bijeenkomst van 9 februari 2019.
Zo gaan wij verder tot en met de 3de bijeenkomst op 6 april 2019.

Literatuur:

Nel Jagt, Toos Rombout, Noelle Leufkens; Supervisie: praktisch gezien, kritisch bekeken.

Bohn Stafleu van Loghum, Houten 2006. ISBN 90 313 4727 2.

(U hoeft dit boek niet aan te schaffen. De inhoud vormt het theoretische fundament van onze bijeenkomsten.)

De groepssupervisie wordt gegeven op: Zaterdag 12 januari 2019 (ochtend)

Zaterdag 9 februari 2019 (middag)

Zaterdag 6 april 2019 (ochtend)

5. Pastoraaltheologie

Docent: EP H. Erinkveld C.ss.R.

Doel en inhoud van de cursus

Pastoraaltheologie is een reflectie over ons menselijk samenleven in al zijn aspecten vanuit de inzichten die ons vanuit de met name bijbelse theologie worden aangereikt.

Kerkelijke pastoraal-theologische documenten komen daarbij ter sprake, maar ook de concrete werkelijkheid zoals die in de kerk, in parochies en in het menselijk leven van alledag beleefd en ervaren wordt.

Het gaat erom hoe je vandaag de dag christen, en vooral pastor kunt zijn naar het voorbeeld van Jezus Christus en hoe in de loop van de (kerk)geschiedenis grote mannen en vrouwen daaraan vorm hebben gegeven en voor ons inspiratiebronnen kunnen zijn.

Literatuur:

Literatuur zal tijdens de colleges worden aangereikt en geadviseerd.

Evaluatie:

Persoonlijk leerrapport in logboek.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 13 oktober 2018 (hele dag)

Zaterdag 15 december 2018 (ochtend)

6. Media in catechese en pastoraal

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Docent: Prof. Dr. S. de Bleeckere

Doel van de workshop:

De studenten verweven een constructieve kijk op de eigen dynamiek van de hedendaagse media van het bewegende beeld. Zij kunnen vanuit een zowel kritische als positieve attitude het hedendaagse medium van het bewegende beeld didactisch aanwenden. Zij kunnen een bepaald filmfragment kiezen en integreren in een leerproces op basis van een inzicht in de religiositeit van het beeld, geënt op de scheppingstheologie, het trinitaire denken en de spiritualiteit van het licht. Zij kunnen een mediagesprek leiden in het kader van een catechetische en/of pastorale context .

Inhoud en methode:

De geschreven documenten bij de workshop zijn: het eerste hoofdstuk uit het boek “Het Licht van de Schepping” (S. de Bleeckere) en “Gedachtenis. Over zinmo(nu)menten”. (S. De Bleeckere).

De workshop verloopt aan de hand van mediagesprekken rond een PWP-presentatie en filmfragmenten uit:

- Titanic (1997) van James Cameron.
- En waar de sterre bleef stillestaan (2010) van Gust Van den Berghe.
- Des hommes et des dieux (2010) van Xavier Beauvais.

Tijdens het mediagesprek leren de studenten te werken met het door de docent ontwikkelde analysemethode ‘De trap van de cinematografie’.

Evaluatie:

Na de sessie wordt er een opdracht meegegeven die de cursisten schriftelijk uitvoeren en aan de docent bezorgen.

Daarnaast is er ook een element procesevaluatie op basis van de actieve inbreng tijdens de workshop.

Literatuur voor verdere vorming:

M. Barnard, G. van de Haar (red.), De Bijbel Cultureel. De Bijbel in de kunsten van de twintigste eeuw. Beeldende kunst, film, theater, klassieke muziek, popmuziek, literatuur. Zoetermeer, Meinema/Kapellen, Pelckmans, 2009, 2010. Sylvain De Bleeckere is de redacteur en auteur van het genre film.

S. De Bleeckere, Levensbeschouwing democratisch belicht, Kalmhout, Pelckmans, 2015, vooral deel 3 (De Lichtaard)

S. De Bleeckere, Gedachtenis. Over zinmo(nu)menten. Hasselt, Men(S)tis, 2012.

De workshop wordt gegeven op: Zaterdag 13 april 2019 (hele dag)

7. Inleiding liturgie

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Docent: E. Smeets

Doel van de cursus:

Opbouw van de belangrijkste liturgische diensten.

Inhoud van de cursus:

De les bestaat uit 6 lessen waarin de kernstof wordt behandeld: Liturgie als sacramentele viering in symbolen en riten.

Evaluatie:

Uitwerking van een gebedsdienst.

Literatuur:

L. Lamberts: Hoogtepunt en Bron (inleiding tot de liturgie) U.T.P. studie uitgave Averbode, ISBN 90.252.9366.2.

Modellen voor woordvieringen, gebedsvieringen en communievieringen, NRL (niet meer verkrijgbaar; eventueel uit te lenen, b.v. via bibliotheek Groot-Seminarie Rolduc)
Directorium voor de eucharistieviering met kinderen, NRL (via Carolushuis Bisdom Roermond te verkrijgen).

Aanbevolen literatuur tot verdere vorming

Verdere uitgaven van de N.R.L.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 september 2018 (middag)
Zaterdag 3 november 2018 (ochtend)

8. Sociale ethiek

Docent: Prof.Dr. E. Kimman S.J.

Doel en inhoud van de cursus:

In het ochtendgedeelte wordt uiteengezet wat met sociale rechtvaardigheid wordt bedoeld. Het middagedeelte is gewijd aan een bespreking van de Bijbelsdogmatische principes van de sociale leer van de Kerk. Tenslotte wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de sociale leer van de Kerk vanaf Rerum Novarum (1891) tot en met Laudato Si (2015).

Evaluatie:

Een mondeling gesprek.

Literatuur:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

In overleg met de docent.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 26 januari 2019 (hele dag)

9. Katholiek sociaal denken (een kennismaking)

Docent: Lic. A. de Graaf Woutering

Inhoud:

Van oudsher leert de Rooms-Katholieke Kerk dat het christelijk geloof ook implicaties heeft voor de inrichting van staat en samenleving. In 1891 brak een nieuwe episode aan met de publicatie door paus Leo XIII van de encycliek *Rerum Novarum*. Hiermee wilde de Kerk een duidelijk en principieel antwoord geven op de sociale noden van die tijd door het aandragen van de grondslagen van de Katholieke Sociale Leer verder uit te breiden en aan de vragen en noden van die tijd aan te passen. In de cursus bespreken wij aan de hand van enkele sociale encyclieken de grondslagen en ontwikkelingen van deze Katholieke Sociale Leer en confronteren wij hedendaagse sociale en politieke ontwikkelingen met de uitgangspunten van deze leer.

Aanboven literatuur:

Compendium van de sociale leer van de Kerk; Brussel: Licap, 2006, ISBN 978-90-6858-872-1

Johannes Paulus II, Centesimus annus, encycliek, 1991

Benedictus XVI, Deus Caritas est, encycliek 2006

Benedictus XVI, Caritas in veritate, encycliek, 2009

“Geloof en inrichting van de samenleving: opstellen over de huidige betekenis van de sociale leer van de Kerk”, in *Communio*, spec.nr. sept-dec 2005

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 20 oktober 2018 (ochtend)

10. Project methodisch werken

Docent: Drs. H. Vossen

Doel:

Vaak worden activiteiten snel opgepakt. Onvoldoende nagedacht waarom iets moet gebeuren en hoe je ook continuïteit kunt inbouwen. Daarom is het belangrijk om voordat je iets gaat doen, stil te staan bij het waarom en hoe van diaconale activiteiten. Om een werkplan te maken waarin je aangeeft vanuit welke visie je werk en welke activiteiten waarom en hoe oppakt.

Inhoud:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

In de bijeenkomsten rondom methodisch werken staan we stil en oefenen we met methodisch werken. Daarbij zijn de eigen praktijksituaties uitgangspunt

Methode:

Aan de hand van korte theoretische inleiding zal gekeken worden naar de praktijksituaties en geoefend worden in het opzetten van een werkplan.

Evaluatie:

Reflectie op de lesstof aan de hand van een eigen praktijksituatie

Literatuur:

Voor dit onderdeel zal lees- en werkmateriaal in de reader opgenomen worden

Cursus wordt gegeven: Zaterdag 17 november 2018 (hele dag)

11. Voorbeelden praktijk

Docent: Drs. H. Vossen

Doel:

Concrete diaconale projecten in het bisdom bezoeken en bevragen op hun diaconale opdracht.

Inhoud:

In dit blok zullen enkele concrete praktijkvoorbeelden aanbod komen en met de cursisten samen gekeken worden naar de opzet en werkwijze.

Methode:

Werkbezoek aan een diaconaal project

Evaluatie:

Reflectie schrijven over wat men gezien en ervaren heeft en deze ervaringen koppelen aan de theoretische inbreng uit de voorgaande bijeenkomsten.

Wordt gegeven op: Zaterdag 1 december 2018 (ochtend)
Zaterdag 16 maart 2019 (ochtend)

12. Algemeen sociaal pastoraat

Waarin aandacht voor o.a. woonwagenvoorziening, opvang van dak- en thuislozen en andere vormen van categoriaal pastoraat.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Docent: Drs. H. Vossen, stafmedewerker Dienst Kerk en Samenleving; mogelijk aangevuld met een gastdocent

Doel van de cursus:

De rooms katholieke kerk heeft het bevorderen van de **menselijke waardigheid** steeds als een van haar kerntaken gezien. Dit komt o.a. tot uiting in aantal sociale encyclieken. Bij het behartigen van deze menselijke waardigheid in parochies/onze eigen leefomgeving, is het belangrijk om goed te kijken naar welke sociaal maatschappelijke ontwikkelingen in onze maatschappij plaatsvinden. En hoe zich dat verhoudt tot onze eigen leef- en woonomgeving.

We proberen naar de samenleving te kijken vanuit de ogen van de 'zwakgemaakte' medemens.

Aan de hand van actuele thema's gaan we ook kijken hoe parochies zich verhouden tot deze maatschappelijke en sociale problemen.

Inhoud:

Vanuit de reader; 'Algemeen Sociaal Pastoraat', waarin enkele teksten uit sociale encyclieken zijn opgenomen, wordt een pastoraal - inhoudelijke onderbouwing aangereikt.

Verder zullen we aan de hand van concrete praktijkvoorbeelden laten zien hoe deze vorm van 'sociaal pastoraat/aandachtspastoraat' vorm en inhoud krijgt en de waardigheid van de mens zo centraal mag staan.

Methode:

Op deze studiedag zullen we luisteren naar verhalen vanuit de praktijk. Vervolgens is er een groeps gesprek, waarbij de cursisten hun ervaringen, visie en vragen inbrengen en waarop de docenten reageren. Indien mogelijk zullen we diaconaal project ter plekke gaan bezoeken.

Evaluatie:

Wat hebben jullie meegenomen uit de lessen? Een terugblik en reflectie op en verwerking van de stof die aangereikt is.

Literatuur:

Een reader: 'Algemeen sociaal pastoraat'. Wordt uitgereikt.

Het tijdschrift 'Diakonie & Parochie', te bestellen bij SRKK, postbus 13049, 3507 LA Utrecht, tel. 030 2326909, e-mail: bestel@rkk.nl. Diakonie & Parochie verschijnt vier keer per jaar en kost € 11,35 p.jr.

Deze studiedag vindt plaats op: Zaterdag 30 maart 2019 (hele dag)

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

13. Praktijkbegeleiding

Docent: Drs. H. Vossen

Doel:

Kennismaking met de diaconale praktijk in een parochie en/ of kennismaking met een diaconaal project in een stad

Inhoud:

Van de cursisten wordt gevraagd om tijdens dit studiejaar ook actief te zijn in een nader te bepalen diaconaal project. Dat kan in de eigen parochie en/of in een lokaal diaconaal project.

Tijdens de praktijkbegeleiding zullen de ervaringen en ontwikkelingen besproken worden. Daarnaast wordt gekeken in hoeverre de cursist met de opgedane leerstof ook om kan gaan en kan reflecteren op de diaconale praktijk.

Methode:

Individueel en /of groepsgesprek

Evaluatie

Persoonlijk reflectieverslag maken van de opgedane ervaringen.

Wordt gegeven op: Zaterdag 6 april 2019 (middag)

14. Gezamenlijke dag voor alle studenten van de diverse opleidingen.

Deze dag vindt plaats op zaterdag 11 mei 2019 (hele dag). Nadere informatie volgt.

15. Franciscusgroepen

Docent: Drs. H. Vossen

Doel van de cursus:

Informatie over diaconale groepen en m.n. Paus Franciscusgroepen als stimulator voor het parochiële leven in Limburg

Inhoud:

Tijdens deze bijeenkomst kijken we m.n. naar nieuwe bewegingen en diaconale initiatieven die van betekenis kunnen zijn om mensen lokaal te raken/inspireren.

Verkennen de mogelijkheden en onmogelijkheden. Welke initiatieven in ons bisdom zijn, wat je hiervan kunt en mag verwachten. Hoe je een groep opzet en waar je dan rekening mee moet houden.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Methode:

Werkcollege

Samen kijken naar wat in onze eigen pastorale omgeving mogelijk is.

Evaluatie:

Kort verslag over wat je meegenomen hebt over deze les

Literatuur:

Werkmateriaal wordt ter plekke aangereikt.

Cursus wordt gegeven: Zaterdag 16 maart 2019 (middag)

16. Slotdag

Op **zaterdag 29 juni 2019** sluiten wij het studiejaar af met een H. Mis en een buffet (na de colleges, vanaf 17.00 uur).

PROGRAMMA VOOR JAAR IV C: PRAKTIJKGERICHT CATECHETISCHE VARIANT

Jaar IV is voornamelijk een stagejaar. Voor de doelstellingen en methodes van deze stage kunnen de cursisten de stagegids raadplegen die ze aan het begin van het vierde jaar aangereikt krijgen. Naast het stagegedeelte, voorziet de opleiding tien zaterdagen en een slotdag.

Collegedagen/ateliers

01. Toelichting stage
02. Regels en tradities in historisch perspectief en doorwerking daarvan in nieuwe bewegingen
03. Groepssupervisie
04. Atelier Communicatie en media
05. Spiritualiteit
06. Atelier jongerenpastoraal
07. Atelier Mgr. Schrijnenhuisstichting
08. Maria- meditatie
09. Godsdienstonderwijs op de basisschool
10. Catechese in het pastorale plan van een parochie
11. Identiteit katholiek onderwijs
12. Rituelen en liturgie in de catechese
13. Gezamenlijke dag voor alle studenten van de diverse opleidingen
14. Lourdes, mogelijkheid voor de stage
15. Centrum voor Huwelijk en Gezin
16. Kerkelijk recht
17. Seksuele moraal
18. Vitalisering en herstructurering parochies
19. Slotdag

AFSLUITING

Zaterdag 29 juni 2019: deze collegedag sluiten wij af met een H. Mis en een dinerbuffet (vanaf 16.00 uur)

TOELICHTING BIJ HET PROGRAMMA VOOR JAAR IV C, CATECHETISCHE VARIANT

Ateliers:

Om een aantal aspecten die in de opleiding aan bod gekomen zijn verder praktisch te toetsen en zo bijkomende pastorale vaardigheden te ontwikkelen, organiseren we in Jaar IV o.a.. een aantal ateliers.

1. Toelichting stage

Door: J. de Bruin, pr.

De toelichting wordt gegeven op: Zaterdag 29 september 2018 (middag)

2. Regels en tradities in historisch perspectief en doorwerking daarvan in nieuwe bewegingen

Docent: Mgr. Drs. J. Schröder

Doel:

De cursisten zijn bekend met enkele hoofdlijnen uit de spiritualiteitgeschiedenis, met name aangaande stromingen die (onder meer kloosterlijke) spirituele bewegingen hebben voortgebracht en vaak tot op de dag van vandaag invloedrijk zijn. Ook enkele hedendaagse ontwikkelingen vragen aandacht.

Inhoud: Deze is deels in het voorafgaande omschreven. Met name de grote kloosterregels zullen kort gesitueerd worden met hun eigen kenmerken, hun psychologische betekenis en hun doorwerken in de actualiteit. Verwezen wordt verder naar de Moderne Devotie en de School van Fransiscus van Sales. Ook wordt stil gestaan bij de betekenis binnen de Kerk van zgn. "Nieuwe bewegingen".

Methode:

Hoorcollege aan de hand van documentatie.

Literatuur:

Een kleine reader zal verstrekt worden. Enig inlezen in de grote kloosterregels is wenselijk, terwijl ook de Regel van Taizé door Roger Schutz en het Levensboek (*Stadsmoenniken*) van Pierre-Marie Delfieux lezenswaardig zijn.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Joseph Ratzinger, *“Kerkelijke bewegingen en hun theologische vindplaats”*, *Communio* 1998/6, blz. 457-476

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (ochtend)

3. Groepssupervisie

Docent: Groepssupervisors, voor jaar IV: Mevr. drs. C. Schaumont

Doel van de groepssupervisie:

De cursisten moeten hun eigen functioneren in de praktijk kunnen evalueren, om zodoende tot aandachtspunten voor verbetering, maar ook tot zelfbevestiging en motivering te komen. De beschreven situatie kan verschillend van aard zijn: een catecheseles, een ziekenbezoek, een slecht-nieuws-gesprek en het leiden van een gebedsdienst.

In de stagegids wordt uitgebreid toegelicht wat het nut van groepssupervisie is.

Inhoud:

De cursist stelt zijn/haar werkverslag, dat aan de hand van een formulier werd opgesteld, aan de groep van ca. 6 cursisten en de groepssupervisor voor. Het werkverslag wordt van te voren aan alle cursisten van de groep toegestuurd. Per bijeenkomst bespreken in de regel één of twee deelnemers (afhankelijk van het aantal deelnemers) hun werkverslag.

Van elke deelnemer wordt na elke supervisiebeurt een reflectieverslag verwacht waarin hij/zij terugblijkt op het gevoerde gesprek (een en ander dient aan mevr. Schaumont en aan alle deelnemers van de groep vooraf te worden bezorgd). De nieuwe supervisiebeurt wordt telkens gestart door nog even stil te staan bij deze reflectieverslagen voordat het nieuwe werkmateriaal ter hand wordt genomen.

Evaluatie:

Door vragen en positief kritische opmerkingen door alle cursisten en door de groepssupervisor probeert betreffende cursist tot een helder beeld te komen van zijn eigen handelen.

De groepssupervisie wordt gegeven op: Zaterdag 20 oktober 2018 (ochtend)
Zaterdag 12 januari 2019 (ochtend)
Zaterdag 30 maart 2019 (middag)
Zaterdag 1 juni 2019 (middag)

4. Atelier communicatie en media

Docent: M. Bemelmans

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Doel en inhoud van het atelier:

Kennis van het regionale en lokale medialandschap opdoen, opzetten van PR-plan voor parochiële activiteiten, opzetten van parochieblad en parochiële website, schrijven van persbericht, leren omgaan met (lokale) media.

Behandeld wordt:

- social media
- overzicht medialandschap
- werking journalistiek
- opzetten PR-plan
- parochieblad
- website
- schrijven persbericht
- omgaan met (lokale) media

Methode:

Hoorcollege en opdrachten.

Atelier wordt gegeven op: Zaterdag 30 maart 2019 (ochtend)

5. Spiritualiteit

Docent: Dhr. R. Klinkenberg, diaken

Doel en inhoud van de spiritualiteit:

Er wordt een inleiding gegeven over kernthema's uit de monastieke spiritualiteit, vooral in zoverre deze vruchtbaar kunnen zijn ook voor niet-moenniken. Daarbij wordt de mogelijkheid gegeven tot vraagstelling en uitwisseling.

Spiritualiteit wordt gegeven op: Zaterdag 12 januari 2019 (middag)

Zaterdag 13 april 2019 (middag)

Zaterdag 1 juni 2019 (ochtend)

6. Atelier Jongerenpastoraal

Docenten: Mgr.Dr. E. de Jong en mw. V. Christ

Doel en inhoud van de cursus:

De cursus over het jongerenpastoraal wil in een introductie geven in het werkveld van de jongerenpastoraal op mondiaal, nationaal, diocesaan en parochieel niveau. Via actieve werkvormen wordt een overzicht geboden over de ontstaansgeschiedenis van de huidige vorm van jongerenpastoraal, de structuren en meest belangrijke "spelers" in

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

het werkveld. Verder wordt ruim aandacht geschonken aan de tiener- en jongerencultuur, de ontwikkelingen die tieners en jongeren doormaken in hun groei naar volwassenheid en de implicaties die deze hebben op het Kerkelijke jongerenwerk. Ten slotte worden enkele gangbare methoden en modellen behandeld en algemene handreikingen geboden voor de programmering van de jongerenpastoraal.

Literatuur:

Er wordt gebruik gemaakt van een cursustekst ad usum privatum die op wens van de cursisten achteraf verstrekt kan worden.

Evaluatie:

Er wordt geen opdracht gegeven. Evaluatie vindt plaats tijdens de colleges.

Het atelier wordt gegeven op: Zaterdag 29 juni 2019 (middag)

7. Atelier: Mgr. Schrijnenhuisstichting. Werken als Vormingswerker. De uitdaging om Christus geweldige boodschap in onze tijd te laten horen

Docent: Mw T. Stikvoort

Doel en inhoud van het atelier:

Kennis maken met de Stichting Mgr. Schrijnenhuis. Op welke manier presenteert de stichting de blijde boodschap? Het toekomstig werkveld van de student, welke mogelijkheden zijn er?

Behandeld wordt:

Hoe ieder met zijn eigen persoonlijkheid en gave van God de mogelijkheid heeft om midden in deze wereld een goede catechist te zijn.

- Welke voorbereidingen zijn noodzakelijk?
- Op welke manier werk ik?
- Welke problemen kom ik tegen en hoe ermee om te gaan?
- Op welke manier evalueer ik en hoe ga ik om met kritiek?

Methode:

Combinatie van presenteren, afwisselend met informatieve gedeeltes (dia's) en gesprek.

Atelier wordt gegeven: Zaterdag 29 september 2018 (ochtend)

8. Maria- meditatie

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Docent: Mw. D. van Breugel

Thema: Maria, Moeder van ons allemaal

Doel en inhoud van de cursus:

➤ Eerste gedeelte van de les:

A.h.v. een powerpointpresentatie “Maria, Moeder van ons allemaal” bekijken we ‘in vogelvlucht’ een aantal hoogtepunten uit het leven van Maria. Maria was een vrouw, een echtgenote een moeder...en zij bewaarde alles in haar hart. Maria mag ons bij de hand nemen, om ons zo de weg te wijzen naar haar Zoon Jezus!

➤ Tweede gedeelte van de les:

Meditatie Maria-oratorium ‘Siehe, ich bin des Herrn Magd’

(tekst: Johannes Jourdan; Muziek: Siegfried Fietz)

(De Nederlandse vertaling: Zr. M. Johanna Wagner cps & Désirée van Breugel)

Evaluatie:

In de les zelf wordt kort geëvalueerd a.d.h. van de powerpointpresentatie en het Maria Oratorium: “Hoe hebben zij deze les ervaren?”
Persoonlijke ervaringen worden verwerkt in de portfolio

Aanbevolen literatuur ter verdere persoonlijke verdieping:

* Het boekje “Ik zal je dragen” (een vrouw over een vrouw uit Nazareth) van Iny Driessen

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 17 november 2018 (middag)

9. Godsdienstonderwijs op de basisschool

Docent: Dhr. J. Marx

Doel en inhoud:

Inzicht verwerven in het vak

Godsdienst /Levensbeschouwing in de basisschool.

Samenwerking school-parochie.

Per cursist, door Kairos aan te schaffen literatuur:

Kerdoelen voor het vak Godsdienst/levensbeschouwing. Uitgegeven door de NKSR en het College Bisschoppelijk Gedelegeerden.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Leerlijnen voor het vak Godsdienst/levensbeschouwing. Prof. J. van der Vloet

Aanbevolen literatuur ter verdere persoonlijke verdieping:

Mysterie, gemeenschap en zending van de katholieke school Door Mgr. Dr. E. de Jong.
Gepubliceerd in *Communio*, 31. nr. 3. mei-juni 2006.

Het Licht op ons pad

Atelier wordt gegeven op: Zaterdag 9 februari 2019 (ochtend)

10. Catechese in het pastorale plan van een parochie of bisdom

Docent: J. Marx

Doel en inhoud van de cursus: Aan de hand van enkele uitgangspunten in de literatuur en de kerkelijke documenten, alsook van concrete ervaringen binnen de eigen parochie, wordt gezocht naar een verdere verdieping en vernieuwing van de catechetisch praktijk. Na een inleiding worden de diverse theorieën en de gangbare praktijken groepsgewijs geanalyseerd en met elkaar in verband gebracht. Dit betekent dat er door elke groep een plan van aanpak wordt voorgesteld, geschikt om toegepast te worden binnen het eigen werkveld.

Evaluatie: Het catechetisch plan dat tijdens de les als groepswerk zijn eerste vorm aanneemt en als huiswerk verder individueel wordt verfijnd, zal worden beoordeeld.

Door Kairos, per cursist aan te schaffen literatuur:

De bisschoppen van België, *Volwassen worden in geloof*, Licap 2006

Een reader zal worden uitgereikt.

Aanbevolen literatuur ter verdere persoonlijke verdieping:

B. Roebben, *Godsdienstpedagogiek van de hoop*, Acco 2007

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 15 december 2018 (hele dag)

11. Identiteit katholiek onderwijs

Docent: G. Dölle, pr.

Doel en inhoud:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Betekenis en belang van Katholiek onderwijs en hoe geven we hier vorm en inhoud aan.

Per cursist, door Kairos aan te schaffen literatuur:

Arko-reglement.

Beziel en Zelfbewust. Uitgegeven door de Bisschoppenconferentie.

Aanbevolen literatuur ter verdere persoonlijke verdieping:

L.van Aalsum, Spiritualiteit in het onderwijs. Een handreiking. Delft 2011. Met name hoofdstuk 3 en 4.

Methode:

Verdieping en reflectie op literatuur.

Atelier wordt gegeven op: Zaterdag 9 februari 2019 (middag tot uiterlijk 15.30 uur)

12. Rituelen en liturgie in de catechese

Docent: ZEH J. de Bruin

Doel van de cursus:

De cursist maakt kennis met aspecten van de catechese die direct gericht zijn op het vieren van liturgie en sacramenten.

Inhoud:

Omschrijving van de begrippen 'liturgie' en 'sacramenten' in samenhang met het godsdienstpedagogisch handelen. Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk worden mogelijkheden en grenzen verkend.

Methode:

Hoorcollege.

Literatuur:

Dorothy Kosinski Carola, Learning about Liturgy, Catechesis for children and their families. San Jose, California Resource Publications Inc., 2001

Alexander Saberschinsky, Der gefeierte Glaube. Einführung in die

Liturgiewissenschaft, Freiburg, Herder 2006

Martin Stuflesser und Stefan Winter, Wo zwei oder drei versammelt sind. Was ist Liturgie? Regensburg, Pustet 2004

Ulrich Filler, Liturgie. Das Herz der Kirche. Kisslegg fe-medienverlag, 2002

Helmut Geiger, Zeichen der Liebe. Leipzig Benno-Verlag; Paderborn Bonifatius, 2000

Evaluatie: Collegeverslagen in portfolio.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 17 november 2018 (ochtend)

13. Gezamenlijk dag voor alle studenten van alle opleidingen

Deze dag vindt plaats op: Zaterdag 11 mei 2019 (hele dag). Nadere informatie volgt.

14. Lourdes, mogelijkheid voor de stage

Spreker: Dhr. Th. Heins

Doel: Er wordt uitgebreid geïnformeerd over de activiteiten van het Huis voor de Pelgrim waar de Limburgse Bedevaart Organisatie in Maastricht onderdeel van is en met name over de Lourdesbedevaarten/reizen en de mogelijkheden voor stage voor de 4^e jaars cursisten.

Uitleg wordt gegeven op: Zaterdag 15 september 2018 (middag)

15. Centrum voor Huwelijk en Gezin

Docenten: V. Demandt en W. Mom

Inhoud:

Er wordt iets verteld over Biddende Moeders, o.a. over het ontstaan en het gebedsuur en de vijf workshops voor gezinne, waarin de vijf talen van de liefde als een rode draad doorheen lopen.

Wordt gegeven op: Zaterdag 29 september 2018 (ochtend)

16. Kerkelijk recht

Docent: Lic. L.M.R. Houben, pr.

Doel en inhoud van de cursus:

De cursus omvat een inleiding op het kerkelijk recht en de Codex Iuris Canonici en concentreert zich op het recht voor zover dit van belang is in de parochiële praktijk. De cursisten ontvangen een geheel nieuwe cursustekst waarin ook een beknopte literatuurlijst en praktische website-informatie is opgenomen.

Literatuur:

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Er wordt gebruikt gemaakt van een cursustekst. Daarin is een beknopte literatuurlijst opgenomen.

De cursus wordt gegeven op: Zaterdag 23 februari 2019 (hele dag)

17. Seksuele moraal

Docent: Dr. L.J.M. Hendriks

Doel van de cursus:

De kandidaten moeten zicht krijgen op de theologische achtergrond van - en op de samenhang tussen de verschillende leerstellingen van de Kerk inzake seksuele moraal, zoals het leergezag van de Kerk die verkondigt (vgl. "Catechismus van de Katholieke Kerk" nrs. 2331 t/m 2400).

Inhoud:

Na een korte schets van het Bijbels denken over seksualiteit en uitspraken van kerkvaders en middeleeuwse theologen over seksualiteit en huwelijk, wordt geschetst hoe het Tweede Vaticaans Concilie daar een eigen plaats bij inneemt, waarbij door het Concilie enerzijds de traditie gesauveerd wordt (wat toen niet "mocht", mag ook nu niet), en anderzijds eigen accenten worden gezet (wat toen minder benadrukt werd, staat nu centraal).

Literatuur:

Er wordt een reader uitgereikt.

Aangeraden literatuur voor verdere persoonlijke verdieping:

Tweede Vaticaans Concilie, Pastorale constitutie "Gaudium et Spes" over de Kerk in de wereld van deze tijd, nrs. 47 t/m 52

JOHANNES PAULUS II, Apostolische Exhortatie Familiaris consortio (1984)

Everard J. de Jong, En God zag dat het heel goed was. De heiligheid van de seksualiteit. Amsterdam, Stichting De Boog, 1e druk 2006, 2e druk 2008

Wordt gegeven op: Zaterdag 6 april. 2019 (hele dag)

18. Herstructurering en vitalisering van parochies

Docent/spreker: Dhr. A.P. van der Lee

Inhoud:

Veel parochies hebben moeite om het hoofd boven water te houden.

Het organiseren van activiteiten binnen de parochie; het vinden van vrijwilligers; kerkbestuursleden; financiële problemen vragen om een oplossing.

Kairos - Studiegids 2018-2019 – volledige studiegids

Daarnaast speelt het probleem van het priestertekort, mede door de vergrijzing van het huidige aantal aanwezige priesters in het Bisdom.

Het Bisdom heeft hiertoe een aanzet gegeven met een beleidsvisie in de vorm van “ De Blauwdruk 2020”, waarin wordt aangegeven op welke wijze parochies meer moeten gaan samenwerken. In 2018 gevolgd door een notitie “Parochievernieuwing” door Geloofsverdieping; gemeenschapsopbouw en evangelisatie.

Wat betekent dit concreet voor de parochies? Op welke wijze moet men samenwerken in clusters om tot een oplossing te komen voor deze problemen en hoe kunnen we de parochies meer levend maken naar de toekomst toe.

De heer Arie van der Lee, oud burgemeester, is door het Bisdom aangesteld als procesbegeleider en begeleidt een groot aantal parochies in het Bisdom naar deze vorm van samenwerking.

In de cursus gaat hij daar dieper op in en geeft hij aan op welke wijze nieuwe perspectieven aan de horizon liggen.

Cursus wordt gegeven op: Zaterdag 29 juni 2019 (ochtend)

19. Slotdag

Zaterdag 29 juni 2019. Na de colleges is er eerst een H. Mis en aansluitend een dinerbuffet.